

T.C.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL
MEDYA KULLANIMI İLE SİBER MAĞDURİYET VE ZORBALIK
DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Sitrenur DUGAN

Çorum - 2023

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA
KULLANIMI İLE SİBER MAĞDURİYET VE ZORBALIK DÜZEYLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Sitrenur DUGAN

**Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

TEZ DANIŞMANI

Dr. Öğr. Üyesi Fatih EVLİ

Çorum 2023

KABUL VE ONAY SAYFASI

Sitrenur DUGAN tarafından hazırlanan “Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı İle Siber Mağduriyet ve Zorbalık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı tez çalışması 26/01/2023 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Dr.Öğr. Üyesi Kurtuluş ÖZLÜ .....

Dr. Öğr. Üyesi Fatih EVLİ .....

Dr. Öğr. Üyesi. Emrah CERİT .....

Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../.../..... tarih ve ..... sayılı kararı ile Sitrenur DUGAN'ın Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans derecesi alması onanmıştır.

(İmza)

Prof. Dr. Muhammed Asif YOLDAŞ

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını beyan ederim.

(İmza)

Sitrenur DUGAN

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIMI İLE SİBER MAĞDURİYET VE ZORBALIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ADI SOYADI: Sitrenur DUGAN

ORCID: 0000-0002-1807-3262

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Yüksek Lisans Tezi

Şubat 2023

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve siber zorbalık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışma nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma, 2022- 2023 eğitim öğretim yılında Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon bölümlerinde öğrenim gören 306 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Ayrıca “Sosyal Medya Kullanım” ölçeği ve “Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık” ölçeği kullanılmıştır (Deniz ve Tutgun Ünal, 2019; Çetin, Yaman ve Peker, 2011). Katılımcılardan elde edilen veriler SPSS 25 paket programına aktarılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov Smirnov testi ile değerlendirilmiştir. Normallik testi sonucunda verilerin normal dağıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada katılımcıları sosyal medya kullanım düzeyleri ile eğitim gördükleri bölüm, sınıf, yaş, cinsiyet, kullandıkları cihaz ve tanımadıkları kişilerle takipleşme değişkenlerinde anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte sosyal medya kullanım düzeyleri ile sosyal medyada geçirdikleri süre ve paylaşım sıklıkları değişkenlerinde anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile sınıf değişkenleri incelendiğinde siber mağduriyet ve siber zorbalık ile sınıf düzeyi arasında siber dilsel mağduriyet (SDM (Bana Yapıldı)) ve siber sahtecilik (SSM (Bana Yapıldı)) alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kimliği gizleme (KGM (Bana Yapıldı)), siber dilsel zorbalık (SDZ (Ben Yaptım)), kimliği gizleme (KGZ (Ben Yaptım)) ve siber sahtecilik (SSZ (Ben Yaptım)) alt boyutlarında ise anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir.

Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile yaş, cinsiyet, kullanılan cihaz, sosyal medya kullanım süreleri, tanımadıkları kişiler ile takipleşme değişkenleri incelendiğinde anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların paylaşım sıklıkları değişkeninde siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları arasında KGM alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiştir. Katılımcıların sosyal medya kullanım ortalama puanları ile siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamaları arasındaki anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kavramlar: Sosyal medya, siber zorbalık, siber mağduriyet.

Bilim Kodu: 130115

**EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL MEDIA USE AND CYBER
VICTIMS AND BULLYING LEVELS OF SPORTS SCIENCES FACULTY STUDENTS**

Name SURNAME: Sitrenur DUGAN

ORCID: 0000-0002-1807-3262

HITIT UNIVERSITY

GRADUATE EDUCATION INSTITUTE

Master of Science Philosophy Thesis

February 2023

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between university students' use of social media and the levels of cyber victimization and cyberbullying. The study was carried out using the general screening model. The study was carried out with 306 students studying at Hitit University Faculty of Sports Sciences, Physical Education and Sports, Sports Management, Coaching Education and Recreation departments in the 2022-2023 academic year. The "Personal Information Form" created by the researcher was used to collect the data. In addition, the "Social Media Usage" scale and the "Cyber Victimization and Cyber Bullying" scale were used. The data obtained from the participants were transferred to the SPSS 25 package program. Whether the data obtained in the study showed normal distribution or not was evaluated with the Kolmogorov Smirnov test. As a result of the normality test, it was concluded that the data were normally distributed. In the study, it was determined that there was no significant difference between the participants' social media usage levels and the variables of the department, class, age, gender, device they used and following with people they did not know. However, it has been determined that there is a significant difference in the variables of social media usage levels, the time they spend on social media and the frequency of sharing. When cyber victimization and cyberbullying situations and class variables are examined, it has been determined that there is a significant difference between cyber victimization and cyberbullying and class level in SDM (F-Y) and SSM (F-Y) sub-dimensions. It was determined that there was no significant difference in the sub-dimensions of BGM (B-Y), SDZ (B-Y), KGZ (B-Y), and SSZ (B-H). When the participants' cyber victimization and cyberbullying variables,

age, gender, device used, duration of social media usage, and following with strangers were examined, it was determined that there was no significant difference. In the variable of sharing frequency of the participants, a significant difference was found between cyber victimization and cyberbullying in the KGM sub-dimension. It has been determined that there is no significant difference between the average scores of the participants' social media use and the mean scores of cyber victimization and cyberbullying.

Key Terms: Social media, cyber victimization, cyberbullying.

Science Code: 130115

TEŞEKKÜR

Bu alıŐma sırasında baŐta emeğini esirgemeyen danıŐmanım Dr. Öğr. Üyesi Fatih EVLİ'ye, Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü doktora öğrencisi Mert AYRANCI'ya, bu süreçte her zaman destekçim olan kıymetli aileme ve hocalarıma teşekkür ederim.

Sitrenur DUGAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR	xiii
GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. Sosyal Medya.....	4
1.1.1.Sosyal medya özellikleri	5
1.2. Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık	6
1.2.1.Siber zorbalık	6
1.2.2.Siber mağduriyet	8
1.2.3.Siber zorbalık ve siber mağduriyet türleri/özellikleri.....	8
1.2.4.Siber zorbalık ve siber mağduriyetin nedenleri	9
1.2.5.Siber zorbalık ve siber mağduriyetin etkileri	10
1.2.6.Siber zorbalıkta kullanılan araçlar	11
1.2.7.Siber zorbalık ve siber mağduriyetin sonuçları.....	11
1.2.8.Siber zorbalık ve geleneksel zorbalık karşılaştırması.....	11
1.2.9.Siber zorbalık ve siber mağduriyetin yaygınlığı.....	12

2. BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	13
--------------------------------	----

2.2. Araştırmanın Evreni, Örneklem ve Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi	13
2.3. Veri Toplama Araçları	13
2.3.1. Kişisel bilgi formu	13
2.3.2. Sosyal medya kullanım ölçeği (SMZÖ)	14
2.3.3. Siber mağduriyet ve siber zorbalık ölçeği (SMZÖ)	14
2.5. Araştırma Hipotezleri.....	14
2.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	16
2.7. Araştırmanın Sayıltıları	16
2.8. Kullanılan İstatiksel Analiz Yöntemleri	16

3. BÖLÜM

BULGULAR

3. Bulgular	17
-------------------	----

4. BÖLÜM

TARTIŞMA

TARTIŞMA	31
SONUÇ VE ÖNERİLER	37
KAYNAKLAR	38
EKLER	45
EK-1 Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurul İzni	46
EK-2 (Kişisel Bilgi Formu).....	47
EK-3 (Sosyal Medya Kullanım Ölçeği).....	48
EK-4 (Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Ölçeği).....	49

TABLolar DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 3.1. Öğrencilerin Okudukları Bölümlere Ait Dağılımları.....	17
Tablo 3.2. Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Ait Dağılımları	17
Tablo 3.3. Cinsiyet Değişkenine Ait Dağılım	17
Tablo 3.4. Sosyal Medya Kullanımı	18
Tablo 3.5. Sosyal Medya Uygulamalarına Giriş Yapılan Cihazla İlgili Değişkenler.....	18
Tablo 3.6. Sanal Ortamlarda Geçirilen Süre	18
Tablo 3.7. Tanımadıkları Sosyal Medya Kullanıcıları İle Takipleşme.....	19
Tablo 3.8. Sosyal Medyada Paylaşım Sıklığı.....	19
Tablo 3.9. Sosyal Medyada Zorbalığa Maruz Kalma	19
Tablo 3.10. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Okudukları Bölümlere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA).....	20
Tablo 3.11. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA).....	20
Tablo 3.12. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki.....	21
Tablo 3.13. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları	21
Tablo 3.14. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medya Kullanım Cihazlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA).....	22
Tablo 3.15. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medya Kullanım Sürelerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)	22
Tablo 3.16. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medyada Tanımadığı Kişilerle Takipleşme Durumlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	23
Tablo 3.17. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medyadaki Paylaşım Sıklıklarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA).....	23
Tablo 3.18. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Okudukları Bölümlere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)	24

Tablo 3.19. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA).....	25
Tablo 3.20. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki	26
Tablo 3.21. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	26
Tablo 3.22. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medya Cihaz Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)	27
Tablo 3.23. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medya Kullanım Sürelerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)	27
Tablo 3.24. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medyada Takipleşme Durumlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	28
Tablo 3.25. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medyadaki Paylaşım Sıklıklarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)	29
Tablo 3.26. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Ortalama Puanları ile Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki.....	30

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Normal Dağılım Grafiği	16

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

%	Yüzde
F	Frekans
n	Denek sayısı
p	Anlamlılık düzeyi
sd	Serbestlik derecesi
ss	Standart sapma
t	t- değeri (t-Testi Değeri)
X	Aritmetik ortalama

Kisaltmalar

SMKÖ	Sosyal Medya Kullanım Ölçeği
SMZÖ	Siber Mağduriyet ve Zorbalık Ölçeği
SMF	Siber Mağduriyet Formu
SZF	Siber Zorbalık Formu
SDM (B-Y)	Siber Dilsel Mağduriyet (Bana yapıldı.)
KGM (B-Y)	Kimliği Gizleme (Bana yapıldı.)
SSM (B-Y)	Siber Sahtecilik (Bana yapıldı.)
SDZ (B-Y)	Siber Dilsel Zorbalık (Ben yaptım.)
KGZ (B-Y)	Kimliği Gizleme (Ben yaptım.)
SSZ (B-Y)	Siber Sahtecilik (Ben yaptım.)

GİRİŞ

Günümüzde sosyal medya araçları internetin yayılması ile birlikte hızla gelişim gösteren, etkin olarak kullandığımız iletişim araçlarının başında gelmektedir. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan bu uygulamalar her türlü bilgiye ulaşabilmeyi sağlarken, aradaki sınırlılıkları da büyük ölçüde kaldırarak insanlar arasındaki iletişimi kolaylaştırmaktadır. Sosyal medya uygulamaları her yaş grubuna hitap eden, genel anlamda bireyler arasındaki doğrudan veya dolaylı olarak gerçekleşen yazılı, görsel, işitsel etkileşimi ve sosyalleşmeyi sağlayan uygulamalardır. Bununla birlikte bireylerin oluşturmuş oldukları profiller aracılığı ile kendileri ve birbirleri ile ilgili ilgi alanları, görüşleri ve bilgileri gibi birçok doğrultuda paylaşımlarda bulunmalarını sağlamaktadır (Bozkurt ve Gündoğdu, 2017; Demir, 2016; Demir ve Kumcağız, 2019; Mavnacıoğlu, 2009).

Her geçen gün hayatımızda önemi gitgide artan internetin kullanımı, akıllı telefonların yaygınlaşması ve sosyal medya uygulamalarının telefonlara kolayca yüklenebilmesi durumu sosyal medya uygulamalarının giderek yaygınlaşmasına neden olmuştur. Sosyal medya, gerçek yaşantımızda yüz yüze gerçekleştirdiğimiz iletişimin sanal ortamlarda gerçekleşmesini sağlayan bir araçtır. Sosyal medya kullanımının, bilgiye ulaşım, oyun oynamak, iletişim kurmak, arama yapmak sosyalleşmek gibi birçok kullanım sebebi vardır. Sosyal medya kullanımı bireylerin beklentilerine göre farklılık göstermektedir (Avcı, 2016; Demir, 2016; Tektaş, 2014). Sosyal medya, kimi zaman sanal ortamlardaki topluluklar içinde sosyalleşme, takdir görme isteği olan bireylerin kullandığı bir uygulama iken bazı zamanlarda da sosyalleşmeden kaçan, yalnız kalmayı tercih eden bireylerin başvurduğu ortamlardır. Bireylere sunduğu sohbet ortamları, boş vakitlerini değerlendirme olanağı ve bilgiye kolay bir şekilde ulaşım sağlaması onu vazgeçilmez bir araç haline getirmektedir (Can, Hazar ve Kurt, 2021; Taş, 2017; Tektaş, 2014; Yıldız ve Koçak, 2020).

Sosyal medya kullanımı insan yaşamını kolaylaştırmakla birlikte bireylere birçok alanda kolaylıklar sağlamaktadır. Fakat sahip olduğu olumlu özelliklerinin yanında toplumda yaygın olarak karşılaşılan zorbalığı, sanal ortamlarda da siber zorbalık olarak karşımıza çıkmasına neden olmuştur (Dinç, 2020 Akt., Ergüder, 2021). Zorbalık kavramı en basit anlatımıyla bireyi incitme amacı ile yapılan saldırı olarak tanımlanabilir. Bunun yanı sıra, bir grup veya birey tarafından istenerek yapılan ve tekrarlanan kurban durumunda olan kişilere zarar verme amacı gütmektedir. Sözlü, fiziksel ya da üstünlük ve güç göstergesi olarak herhangi bir şekilde bireyi istismar etme anlamı taşıyan kötü niyetli davranışları (Olweus, 2003) kapsamaktadır. Zorbalık davranışı, sosyal medya ve internet kullanımının artması ile birlikte bu alanlar da yaşanan zorbalık davranışının da artmasına sebep olmuştur (Gölpek Sarı ve Seferoğlu, 2019; Tamer ve Vatanartiran, 2014). Kullanılan iletişim araçları yaşamımızı kolaylaştırmalarının yanı sıra bazı kullanıcıların kötü niyetli davranışları ile rahatsızlık veren araçlara da dönüşebilmektedir.

Zorbalık günümüzde birçok şekilde karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak maruz kalınan zorbalık çeşitleri; siber zorbalık, psikolojik zorbalık, cinsel zorbalık, sözel zorbalık ve fiziksel zorbalıktır. Gelişen teknoloji ile birlikte maruz kalınan bu zorbalık çeşitlerinin içinde siber zorbalık kavramı en çok maruz kalınan zorbalık çeşidi olarak bir adım öne çıkmaktadır (Durak ve Seferoğlu, 2016; Gölpek Sarı ve Seferoğlu, 2019; Tamer ve Vatanartıran, 2014; Yurdakul, 2020).

Siber zorbalık, online ortamlarda bireylere karşı yapılan açık ve kasıtlı bir saldırganlık türüdür (Yurdakul, 2020). Siber zorbalık yapan kişilere siber zorba, siber zorbalığa maruz kalan kişilere de siber kurban veya siber mağdur adı verilmektedir. Yapılan bir eylem ya da durumun "siber zorbalık" adı altında adlandırılabilmesi için bazı durumları karşılaması gerekir. Bu durum şu şekilde ifade edilebilir. Siber zorbalığa maruz kalan kişi bu durumu zarar veren bir davranış olarak görüyor ve bu davranış olumsuz bir deneyim olarak nitelendiriliyorsa bu durum siber zorbalıktır. Elektronik ortamlarda kimlik gizleme, birden fazla hesap açabilme ve mağdur kişi ile birlikte yüz yüze gelmeden zorbalık davranışında bulunulabildiği için siber zorbalıkla günümüzde çok karşılaşılmaktadır. Siber zorbalık davranışının bazı sebepleri intikam, sosyal çevreyi büyütme, popüler olma ve eğlence amacı ile yapıldığı tanımlanmaktadır. Her eğitim düzeyi, cinsiyet ve yaş grubundan insan bu zorbalığa maruz kalabilmektedir. Cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında ise kadınların erkeklere kıyasla zorbalığa daha fazla maruz kaldığı bilinmektedir (Arıca, 2009; Bölükbaş ve Kırık, 2020; Sezer ve Tunçer, 2020; Tanrıku, Kınay ve Arıca, 2013; Taştekin Ouyaba ve İnal Kesim, 2021; Üstün ve Ekin, 2021; Yaman, 2012).

Siber mağduriyet, özel ve ya tüzel kişilerin, kişi ve ya grupların sanal ortamlar da rahatsızlık verici davranışlara maruz kalması ve bu davranış sonucunda maddi veya manevi açıdan zarar gören kurban ve mağdur durumunda bulunan olarak tanımlanmaktadır. Siber zorbalığın ortaya çıkması ile görülmüştür. Geçtiğimiz her gün siber mağdurların sayısı gittikçe artmaktadır. (Arıca, Kınay ve Tanrıku, 2012; Karaca, Mutlu ve Genç, 2021).

Sosyal medyanın yoğun ve amacı dışında kullanımı bu istenmeyen durumları da beraberinde getirmiştir. Bu olumsuzlukların sonucunda da siber mağduriyet ve zorbalık kavramı karşımıza çıkmıştır. Sosyal medya kullanıcılarının bu durum ile ilgili olarak tehdit oluşturacak durumları fark edebilmeleri ve tedbirli olmaları gerekmektedir. Bu çalışmada, sosyal medyayı yoğun olarak kullanan üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve zorbalık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın amacı: Günümüzde teknolojinin her alanda hızla geliştiği bilinmektedir. Gelişen teknoloji insanların hayatlarını kolaylaştırırken belli alanlarda ise istenmeyen durumların ortaya çıkmasına da sebep olabilmektedir. Sosyal medyanın yoğun ve amacı dışında kullanımı bu istenmeyen durumlardan bir tanesi olarak ifade edilebilir. Bu olumsuzluklardan biri olarak siber mağduriyet ve zorbalık kavramı karşımıza çıkmaktadır. Sosyal medya kullanıcılarının bu durum ile ilgili olarak tehdit oluşturacak durumları fark edebilmesi ve tedbirli olmaları

gerekmektedir. Bu çalışmada, sosyal medyayı aktif olarak kullandığı düşünölen spor bilimleri faköltesi öğrencilerinin öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve zorbalık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1 Sosyal Medya

Genişleyen ve gelişen internet kullanımı ile iletişim araçları günümüzde etkileşimi kolaylaştırmaktadır. Sosyal medya günümüzde önemli iletişim araçlarından biri olarak insanlar arasındaki etkileşimi sağlayan ve en çok tercih edilen uygulamalar arasındadır (Fırat ve Barut, 2018).

Sosyal medyanın birden fazla tanımı bulunmaktadır. Sosyal medya, “Web 2.0. teknolojilerini temel alan sosyal etkileşime, paylaşım, topluluk oluşumuna imkan veren web siteleridir” (Bruns ve Bahnisch, 2009). Başka bir tanımla; “sosyal medya zaman ve mekân sınırı olmadan paylaşmanın ve tartışmanın esas alındığı insani iletişim şekli” olarak tanımlanmıştır (Akıncı Vural ve Bat, 2010).

Kaplan ve Haenlein (2010)’a göre Web 2.0. teknolojilerinin üzerine inşa edilen kullanıcılarının içerik paylaşmasına ve üretmesine izin veren internet tabanlı web uygulamalarıdır. Sosyal medya kullanıcılarına eşsiz bir iletişim alanı yaratmaktadır. Kişiler kendileri adına çeşitli bilgilerinin yer aldığı profiller oluşturmakta ve bu profillerde istedikleri paylaşımlarda bulunabilmektedirler. Ayrıca ortak paylaşımı esas alan karşılıklı görüş bildirme ile interaktif bir ortam sunmaktadır. Kişiler tecrübelerini, fikirlerini ve birçok medya içeriğini görüntüler veya mesaj yolu ile paylaşabilmektedirler. (İlgaz, 2018; Mencik ve Çalışkan, 2015). Bireylerin gündelik yaşamdan sosyalleşme, kaçış, eğlence, öğrenme, boş zaman geçirme, iletişim gibi çeşitli beklentilerine cevap vermektedir. Sosyal medya çeşitli özellikleriyle internet üzerinden en çok kullanılan ağlar arasında ilk sırada yer almaktadır (Hazar, 2011). Sosyal medyanın dünya çapında rakamsal değerlendirilmesi yapıldığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır (Kahraman, 2009):

- Sosyal medya, internette cinsel içerikli siteleri geride bırakmıştır.
- Her üç kişiden ikisi sosyal medya sitelerini ziyaret etmektedir.
- Her gün Youtube’da 100 milyon video izlenmektedir.
- İnsanlar her gün Facebook’ta 8 milyar dakikalık vakit geçirmekte ve günlük Facebook’ta 285 milyon paylaşım yapılmaktadır.
- Facebook 350 milyon kullanıcısıyla bir ülke olsaydı Çin ve Hindistan’dan sonra en kalabalık 3. ülke olurdu.
- Youtube 307 milyon üye ile bir ülke olsaydı Çin ve Hindistan’dan sonra en kalabalık 3. ülke olurdu.
- Açıldığı günden beri Twitter’a 6.7 milyar tweet gönderilmiştir.
- İnternette kullanıcıların %68’i sosyal ağları kullanmaktadır.

- Türkiye Facebook'ta en aktif 3. Ülke'dir.
- Türkiye 'Friendfeed' en fazla tercih eden ülke'dir.
- Türkiye Avrupa ülkeleri arasında interneti fazla kullanan ülkelerden bir tanesidir (Kahraman, 2009; Tektaş, 2014).

Günümüzde ise bu rakamlar We are Social ve Houtsider'ın raporunda ise şöyledir; sosyal medya kullanıcı sayısı bir önceki yıla göre 321 milyon artış göstermiştir. Dünya üzerinde en fazla kullanılan sosyal medya uygulamaları WhatsApp, Youtube, Facebook olarak belirlenmiştir. Dünya üzerinde Facebook kullanan kişi sayısı 1.95 milyar olduğu düşünülmektedir. Türkiye, 37 milyon kullanıcısıyla Facebook'un en fazla kullanıldığı 10. ülke olmaktadır. Dünya üzerinde 2 milyar kişi her ay Youtube'da oturum açmaktadır (Ergüder, 2019; Digital in 2020).

1.1.1 Sosyal medya özellikleri

Sosyal medya çok fazla paylaşımın gerçekleştiği, çevrimiçi medyanın bir türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Sürekli kullanım alanı genişleyen ve güncellenen sosyal medyanın çeşitli özellikleri bulunmaktadır ve sosyal medyanın beş özelliği olduğunu belirtmiştir (Gürsakar, 2009).

1. Katılım: Sosyal medyayı oluşturan en önemli nokta kullanıcıların katılımıdır. Kullanıcıların birbirlerine geribildirimlerde bulunmasını sağlamaktadır. Böylelikle bireylerin katılım göstermesi kolaylaşmaktadır. Kullanıcıların birbirlerinin paylaşımlarına yorumlar bırakması katılım örneğidir.
2. Açıklık: Sosyal medya doğrudan etkileşime açıktır. Aynı zamanda içerikten faydalanma açık ve hızlı olmaktadır.
3. Karşılıklı Konuşma: Sosyal medya kullanıcılarına çift yönlü iletişimin yanında zamanında ve kolaylıkla geribildirimde bulunma imkânı sunmaktadır.
4. Bağlantısallık: Sosyal medya uygulamalarının birçoğu bağlantısaldır. Diğer web sitelerine, araştırmalara ve kişilere bağlantı (link) verilebilmektedir.
5. Topluluk: Sosyal medya etkili ve hızlı oluşum için topluluklara izin vermektedir. Böylelikle topluluklar sosyal medya üzerinden ortak ilgi alanlarında buluşabilmektedir (Gürsakar, 2009; Tutgun Ünal, 2015).

Boyd (2013) sosyal medyanın beş özelliğinden bahsetmiştir.

Birincisi sürekliliktir. Sosyal medyada içerik olarak farklılıklar olabilmekte ancak süreklilik hep merkezde yer almaktadır. Kullanıcılar kurallara uyduğu sürece hesaplarını kullanabilmektedir.

İkincisi tekrarlanabilirliktir. Sosyal medyada içerikler kopyalanabilmekte kolaylıkla depolanabilmektedir. Bu nedenle kullanıcıların paylaştığı içeriklerin tekrar kullanılabilme özelliği bulunmaktadır.

Üçüncüsü araştırılabilirliktir. Sosyal paylaşım ağlarının çoğunda arama özelliği bulunmaktadır. Böylece sosyal medya aracılığıyla arama yapmak mümkündür.

Dördüncü özelliği ölçeklenebilirliktir. Sosyal medya sayesinde veri toplamak ve verileri ölçümlemek çok daha rahat ve hızlı olabilmektedir. Bağlantılar yollanarak anketler doldurulabilmektedir.

Son özelliği konumsuzluktur. İnternetin bulunduğu her yerde sosyal medyaya ulaşmak mümkündür. Özellikle ceplerimize kadar giren mobil (taşınabilir) cihazlar sayesinde ulaşım daha da kolay olabilmektedir (Kırık, 2013). Sosyal medya bireylere zaman ve mekân kısıtlaması olmadan, kontrolden uzak bir şekilde kendini ifade etme alanı sunmaktadır. Katılımcıların kendi ihtiyaçlarına göre iletişim aracı ve içerik seçtiği bir alandır. Sosyal medyanın bireysel ve kitlesel iletişime olanak sağlaması, derin etkileme gücüne sahip olması bu alanı kullanışlı kılmaktadır (Akgün, 2021; Blossom, 2009). Sosyal medya platformlarının içerik paylaşımı için uygun bir alan olması, etkileşime dayalı olması, katılımcıların kendilerine ait hesapları olması kişisel gizlilik ve erişilebilirlik imkânı olması sosyal medyanın özellikleri arasındadır (Lietsala ve Sirkkunen, 2008). Bütün bu özellikler nedeniyle sosyal medya geniş kitlelere ulaşmaktadır. Yaşamın her anında çevrimiçi olabilmek, sanal alanın parçası olabilmek sosyal medyanın bu özellikleriyle artık mümkün olmaktadır (Ergüder, 2019).

1.2 Siber Zorbalık ve Siber Mağduriyet

1.2.1 Siber zorbalık

Günümüzde teknolojinin hızlı gelişimi ile birlikte iletişim ve bilgi teknolojilerinin kullanımı da hızla artmıştır. Bununla beraber internet kullanımı, bilgisayar, tablet, cep telefonu gibi araçların kullanımı da her yaş ve kesimden insan tarafından kullanılması teknoloji çağını yaşamamıza neden olmuştur. Bu durum karşılıklı etkileşim ve iletişimi artırıp kolay bir hale getirirken ayrıca özellikle gençler için toplumsal ve sosyal etkileşimi, arkadaş edinmeyi ve bilgiye ulaşmayı kolaylaştırmıştır (Akyüz, 2019)

Zorbalık kavramı Olweus (1994) tarafından, kendisini korumakta zorluk çekecek bireyin, bir kişi ya da kişiler tarafından zaman içinde olumsuz davranışlara defalarca maruz kalması olarak tanımlanmıştır. Olumsuz davranışlar başkasını rahatsız etmek amacıyla kasıtlı olarak yapılan davranışlardır. Zorbalık davranışı beş şekilde ele alınmaktadır.

1. Sözel zorbalık: Tehdit etmek, alay etmek, söylenti çıkarmak gibi sözlü davranışlardır.
2. Duygusal zorbalık: Bir grupta yalnızlaştırılmak, dışlanmaktır.
3. Fiziksel zorbalık: Vurmak, itmek, tekme atmak gibi fiziksel temas olan davranışlar olarak örneklendirilmiştir (Çankaya, 2011).
4. Cinsel zorbalık: İstismar, saldırı, cinsel taciz, röntgencilik ve teşhircilik gibi eylemlerdir.

5. Siber zorbalık: Sosyal medya uygulamalarının yaygınlaşması ile ortaya çıkan bir olgudur. İnternet kullanılarak mesaj ile tehdit, söylenti, aşağılamak siber zorbalık eylemleri olarak tanımlanmaktadır (Korkmaz, 2016).

Siber zorbalık kavramı 2004 yılında Kanadalı eğitimci Belsey tarafından ilk defa kullanılmıştır (Yaman, Eroğlu ve Peker, 2011). İletişim teknolojilerinin günümüzde giderek artan olumsuz kullanımını sonucu ortaya atılan bu kavram literatürde çevrimiçi zorbalık, dijital zorbalık, e-zorbalık, internet zorbalığı, siber zorbalık, elektronik zorbalık, online zarar verme, sanal zorbalık ya da internet tacizi gibi farklı şekillerde adlandırılmıştır (Peker, 2014). Sanal ortamlarda gerçek yaşamda var olan sınırların büyük ölçüde ortadan kalkması bireylerin gerçek yaşamda yapamayacağı bazı söylem ve davranışları rahat bir şekilde sergilemelerine neden olmaktadır (Sayar, 2002; Kestel ve Akbıyık, 2016).

Günümüzde son yıllar da giderek artan telefon kullanımı ve internetin gelişimi ile ortaya çıkan siber zorbalık çeşitli şekillerde sanal ortamlarda görülmektedir (Özbay, 2013; Serin, 2012). Siber zorbalığın özellikleri arasında kasıtlı olması, tekrar eden davranışlar, güç dengesizliği ve zarar vermeyi amaçlayan davranışlar bulunmaktadır (Eroğlu, 2014). Burada bahsedilen güç dengesizliği statü gücü ya da fiziksel kuvvet değil teknolojik cihazları kullanma ve teknik becerilerdir. Siber mağdurun teknolojik cihazları kullanma ve teknik beceriler husunda yetersiz kişiler olması ve siber zorbanın siber mağdura oranla daha fazla teknik beceriye sahip olması siber zorbalığa özgü güç dengesizliğidir (Pekşen Süslü ve Oktay, 2018). Teknolojiye sığınarak kimliğinin açığa çıkmayacağını bilmek siber zorbalık eğilimini artırmakta ve siber zorbalara cesaret vermektedir. Siber zorbalılar sınırlar, kurallar olmadan ve davranışlarını kontrol etmeye gereksinim duymadan hareket etmektedirler (Akgün, 2021).

Alan yazı incelendiğinde siber zorbalık kasıtlı ve sürekli olarak internet tabanlı iletişim aracılığıyla yapılan, tehdit etme, iftira atma, engelleme, hakaret etme, küçük düşürme, cinsel içereikli mesajlar gönderme gibi zarar veren davranışları içermektedir, Bu saldırgan davranışların yapan kişi "Siber Zorba", bu davranışların hedefi olan olan ve zarar gören kişilere ise "Siber Mağdur" denilmektedir (Aktürk, 2015).

Literatürde yer alan siber zorbalık tanımları:

1. Finkelhor ve ark. (2000) Cinsel kışkırtma haricinde tehdit veya saldırgan davranışları başkalarının görmesi için yayınlanması olarak tanımlamışlardır.
2. Patchin ve Hinduja (2006) Elektronik yazışma ortamında isteyerek tekrarlanan zarar verme davranışı olarak tanımlamışlardır.
3. Willard (2007) İnternet veya dijital teknolojileri kullanarak zararlı materyaller veya acımasız metinleri göndermek, yaymak ve diğer sosyal saldırganlık biçimleriyle başkalarına karşı zalimce davranmak olarak tanımlamıştır.
4. Slonje ve Smith (2007) Özellikle mobil telefon ve/veya internet üzerinden yapılan saldırgan davranış olarak tanımlamışlardır.

5. Smith ve ark. (2008) Bireysel veya grup tarafından elektronik iletişim formlarını kullanarak kendisini kolayca savunamayan bir mağdura tekrar tekrar ve zaman içinde kasıtlı olarak yapılan saldırganlık davranışı olarak tanımlamışlardır.
6. Li (2008) kişisel elektronik araç, anlık mesajlaşma, internet veya elektronik iletişim gereçleriyle yapılan zorbalık davranışı olarak tanımlamıştır.
7. Juvoven ve Gross (2008) Birine hakaret etmek veya tehdit etmek için internet veya diğer dijital iletişim gereçleriyle yapılan zorbalık olarak tanımlamıştır.
8. Belsey (2009), Başkalarına zarar vermek amacıyla iletişim ve bilgi teknolojilerinin kullanılarak birey veya grup tarafından, tekrarlanan, kasıtlı ve düşmanca davranışlar olarak tanımlamıştır.

1.2.2 Siber mağduriyet

Siber mağduriyet, kişi veya kişilerin maddi ya da manevi olarak zarar verici davranışlara mağruz kalması durumudur. Siber mağduriyet yaşayan bireyler farklı psikolojik reaksiyonlar gösterebilmektedirler. Bu belirtiler; yoğun stres, yalnızlaşma, okul yaşamı ile ilgili kaygı, ölüm düşünceleri gibi durumları kapsamaktadır (Özbay, 2013; Büyükyıldırım ve Dilmeç, 2015).

Siber mağdur, zorbalık davranışıyla karşılaşan ve bu davranışlara karşı kendisini koruyamayan kişidir (Seçkin, 2017; Yaman, Eroğlu ve Peker 2011).

Siber mağdurların özelliklerini şu şekilde ifade etmişlerdir (Ergüder, 2021):

- Siber mağdurların öz saygıları düşüktür ve mutsuz kişilerdir.
- Sosyal çevreye uyum sağlamada problem yaşarlar.
- Okul yaşamları problemlidir ve akademik başarıları genellikle düşüktür.
- Madde kullanabilirler
- Siber mağdurların bilgisayar kullanma becerisi zayıftır ve siber zorbalığa maruz kaldıklarında kendilerini savunamazlar.
- Duygusal sorunlar yaşarlar.

1.2.3 Siber zorbalık ve siber mağduriyet türleri / özellikleri

2.2.3.1 Siber zorbalık türleri;

- Kimliğe bürünme: Siber zorbanın mağdur kişinin hesaplarına erişim sağlayıp kimliğe bürünmesi ve kişiyi tehlikeye atmak, zarar vermek için davranışlarda bulunulması.
- Rahatsız etme: Aşağılayıcı ve kötü niyetli mesajların tekrarlayıcı şekilde kullanılması.

- Kızdırma: Uygun olmayan kötü bir dil ile çevrimiçi mesaj gönderilmesi.
- İftira: Kişiye zarar vermek için hakkında dedikodu ya da söylenti çıkarmak.
- Dışlama: Mağdur kişinin bir topluluk tarafından dışlanması.
- İnternet tacizi: Korku oluşturan veya tehditler içeren, tekrarlanan, inkar ve taciz davranışlarıdır.
- Yayma ve kandırma: Bireylerin sırlarını, özellerini çevrimiçi paylaşılması.

Gelişen teknoloji ile birlikte her geçen gün bir çok siber zorbalık türleri ortaya çıkabilmektedir (Slonje, Smith ve frisen, 2013; Ergüder, 2021)

1.2.3.2 Siber mağduriyet türleri;

1. Pasif Mağdur: En yüksek riske sahip kişiler bu kişilerdir. Bu kişilerin yaşadıkları zorbalığa karşı tutumlarının pasif oluşu dikkat çekicidir. Yaşadıkları zorbalığa karşı tepkisiz kalmaları zorbalık uygulayan kişinin zorbalığını artırıcı bir roledir (Eroğlu ve Ark, 2015; Önder, 2021).
2. Olası Mağdur: Yaşanan mağduriyetin gizli kalması durumudur. Birey yaşadığı yoğun stres ve kaygıyı gizli tutmaktadır. Bu bireyler kaçınma eğiliminde olup, zorba kişilerle aynı ortama ırmemeye çaba göstermektedirler (Bonds ve Stoker, 2000; Önder, 2021).
3. Kışkırtıcı Mağdur: Yaşanan duruma tepki göstermektedirler. Hırçınlaşan mağdur tepki göstermekte fakat bu tepki uygulanan şiddetin azalmasına değil artmasına neden olabilmektedir (Bonds ve Stoker, 2000; Önder, 2021).

1.2.4 Siber zorbalık ve siber mağduriyetin nedenleri

Siber zorbalığın en önemli nedenlerinden biri gençler arasında sık rastlanan dürtüsellik davranışıdır. Sonradan oluşabilecek sonuçları düşünmeden davranışlarda ulundukları için riskli davranışlar sergileyebilmektedirler (Ergüder, 2021).

Anonimlik özelliği siber zorbalık davranışını ortaya çıkaran sebeplerden birisidir. Siber zorbalık yapan kişi anonimlik özelliğinden dolayı kimsenin onu bulamayacağını ve cezalandırılmayacağını bilmesinin “Tepkisizlik Etkisi” olduğu belirtilmektedir (Ergüder, 2015; Şahin ve Akbaba, 2017). Siber zorbalığın kişisel içerikli eylemlere karışma, yetersiz ebeveyn iletişimi, madde kullanımı gibi suç eğiliminde oldukları görülmektedir. Okulda akran zorbalığına uğrayan kişilerin siber zorbalık yapma ihtimalinin daha yüksek olduğu, internet kullanımının fazlalığının zorbalığa maruz kalmayı ve siber zorbalık yapma eğilimini arttırabileceği durumundan bahsedilmektedir (Ergüder, 2019).

Siber zorbalık nedenleri; siber zorbalık aracılığı ile anonimlik, can sıkıntısı, arkadaş edinme, intikam alma, başkaları üzerinde kontrol kurmayı hedefleme, mağdur ile yüz yüze iletişim kurmama arada ekran olması ve yakalanma riskinin düşük olması olarak sınıflandırılmaktadır (Yaman ve Peker, 2012).

Siber zorbalık davranışının altında yatan nedenler arasında proaktif saldırganlık, kişilerin çevrelerinden ve dostlarından alamadıkları sosyal destek eksikliği yer almaktadır. Siber mağduriyet bireyin siber zorbalık veya siber saldırganlık ile karşı karşıya kalma durumudur. Kişilerin sanal ya da fiziksel ortamlarda diğer bireylerle problem yaşamasının internetteki güvenlik ayarlarını bilmeme veya önemsememeleri, öz saygıya sahip olmamaları, internette kişisel sınırlarını koruyamamaları, düşük özgüven ve mağdur olmayı kabullenmeleri siber mağduriyet sebepleri arasında gösterilmektedir (Arıca, 2015; Ergüder, 2021).

1.2.5 Siber zorbalık ve siber mağduriyetin etkileri

Siber zorbalık davranışları kişilerin hayatlarında önemli sıkıntılara sebep olup yaşam kalitelerini düşürmektedir (İğdeli, 2018). Bir açıdan siber zorbalık kişiye geleneksel zorbalık gibi fiziksel zarar vermediği için daha az zararlı olduğundan söz edilirken, başka bir açıdan siber zorbalığın geleneksel zorbalığa göre daha fazla zararlı sonuçları olduğundan bahsedilmektedir (Willard, 2007; İğdeli, 2018). Bunun sebepleri:

- Son derece ahlaksız olabilen çevrimiçi iletişim
- Çevrimiçi olunan her ortamda siber zorbalığa maruz kalınabilme,
- Kullanılan materyalin her bölgeye ulaştırılabilir olması ve genellikle geri alınamayışı,
- Anonim olunabilmesi ve başka bireylerinde zorbalık davranışı sergilemesine neden olunmasıdır (İğdeli, 2018).

Siber zorbalığa uğrayan kişilerde bazı davranış durumlarının görüldüğü gözlemlenmiştir (Healey, 2011; İğdeli, 2018):

- Sosyal etkileşim ve akademik başarıda düşüş
- Okulda devamsızlık yapma durumunda artış
- Sağlıklı olduğu halde kişinin kendisini hasta hissetme durumu
- Sosyal ortamlarda dışlanmada artış
- Okul ile alakalı proje ve ödevlerden geri kalma
- Uyku düzeni ve fiziksel sağlık durumunda bozulma
- Olumsuz benlik algısı
- Kaygı, ruhsal değişim ve depresyon düzeyinde artış
- İntihar etme düşüncesi

gibi düşünce ve davranışlar kişide kendini belli eder.

1.2.6 Siber zorbalıkta kullanılan araçlar

Gelişen teknoloji ve internet kullanımı olumlu olduğu kadar olumsuz sebeplere de yol açmaktadır. Kişi veya kişilerin hayatın içinde yarattıkları kötülük gelişen teknolojiyle sanal ortamlara taşınmaktadır. Bu durumda kişiler günümüzde tehdit etmek, rahatsız etmek ve korkutmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan siber zorbalığı anlık çevrimiçi mesajlar, cep telefonları, forumlar, çevrimiçi oyunlar, sohbet platformları, bloglar, internet sayfaları ve e-posta gibi iletişim ağlarını kullanarak yapmaktadırlar (Erişli, 2020).

1.2.7 Siber zorbalık ve siber mağduriyetin sonuçları

Siber zorbalığa uğrayan kişilerin sosyal, davranışsal, psikolojik ve akademik sorunlarla karşı karşıya kaldıkları gözlenmektedir. Siber zorbalık ya da siber mağdur olmak gençlerde zararlı madde kullanımı, depresif belirtiler ve sorunlu internet kullanımına neden olabilmektedir (Korkmaz, 2016).

Siber zorbalığın başka bir sonucu ise siber mağdurların yaşamlarında birçok problemle karşı karşıya kalmasına neden olmasıdır. Siber zorbalığa maruz kalan bir grup öğrenci ile yapılan bir çalışmada yaşadıkları olumsuz durumun kendilerinde nasıl bir hissiyat oluşturduğu öğrencilere sorulmuş ve öğrenciler;

- %40'ı kendisini zavallı, kasvetli, yıkılmış ve depresif,
- %30'u kendisini dışlanmış, aşağılanmış, güvensiz ve utanmış,
- %20'si kendisini hayal kırıklığına uğramış, rahatsız olmuş, asabi ve yılgın,
- %10'u ise yaşananlara kayıtsız,

Hissettiğini belirtmiş ve bu sonuçlara ulaşılmıştır (Erişli, 2020).

Siber zorbalığa maruz kalanlar ve siber zorbalık davranışında bulunan kişilerin davranışsal, psikolojik, duygusal, fiziksel, sosyal ve akademik alanlarda olumsuz etkilendiği görülmektedir (Topçu Uzer ve Tanrıkulu, 2017; Akgün, 2021).

1.2.8 Siber zorbalık ve geleneksel zorbalık karşılaştırması

Siber zorbalık ve geleneksel zorbalık birçok açıdan birbirinden ayrılmaktadır. Siber zorbalık geleneksel zorbalıkta olduğu gibi mağduru zorbalığa maruz kalması için fiziksel bir ortama gereksinim duymaz her ortamda mağdur zorbalığa maruz kalabilmektedir (Aksaray, 2011; Ergüder, 2019).

Siber zorbalık geleneksel zorbalıktan çok daha fazla görülmekte olup mağdurun kaçabilme olasılığı kısıtlı olmaktadır. Siber zorbalığı güçlendiren ve geleneksel zorbalık ile ayıran özellikler fiziksel güç ihtiyacı duyulmaması, yer ve zaman sınırlamasının olmaması, mağdura kolay ulaşılabilmesi, sanal ortamda kimliği gizleme, kısa sürede birçok kişiye ulaşılabilme özellikleri vardır (Akyüz, 2019).

1.2.9 Siber zorbalık ve siber mağduriyetin yaygınlığı

Giderek artan iletişim teknolojilerinin kullanımıyla sanal ortamlarda istenmeyen davranışlara sıklıkla rastlanılmaktadır. Siber zorbalığa tüm dünyada sık rastlanan bir sorun olarak rastlanmaktadır (Bayram ve Özkamalı, 2019).

Siber zorbalık ve siber mağduriyetin yaygınlığı giderek artan internet teknolojilerininin kullanımı ile sanal platformlarda istenmeyen davranışlara yol açan ve sanal ortamlarda çokça rastlanan bir durumdur (Akgün, 2021).

Son yıllarda çevrimiçi teknolojileri yoğun olarak kullanan ülkelerde siber zorbalık artarak yayılan önemli bir problem olarak karşımıza çıkmıştır. Siber zorbalık Türkiye’de ise 1980lerde internet kullanımının başlamasıyla ortaya çıkmış ve giderek artmaya devam etmektedir. Alan yazınsa bir çok araştırma yapılmıştır. Yapılan çalışmalar farklı olsa da siber zorbalık ve siber mağduriyet tüm dünyada ortak bir sorun oluşturmaktadır. Siber zorbalık ve mağduriyetin yaygınlığı ile ilgili ülkemizdeki araştırmacılar birçok çalışma yapmışlardır (Akgün, 2021).

2. BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Araştırma Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören bireyler arasında nicel araştırma modellerinden ilişki tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. İlişki tarama modeli, iki veya daha fazla sayıdaki değişkenler arasında birlikte değişim olup olmadığını belirlemeyi amaçlayan değişim varsa nedenini bulmaya çalışan tarama modelidir. Geniş gruplar ve çok sayıda bireyden oluşan evrende, evren hakkında genel bir kanıya varabilmek için kullanılan ve evren içinden alınan bir grup üzerinde yapılan çalışmalardır (Karasar, 2011).

2.2 Araştırma Evreni, Örneklem ve Örneklem büyüklüğünün belirlenmesi

Araştırmanın evrenini Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümlerinde öğrenim gören 1186 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneğini ise Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümlerinde öğrenim gören 306 öğrenci oluşturmaktadır.

Sorumlu araştırmacı tarafından belirlenen Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde bulunan öğrenci sayıları ve araştırma kapsamına dâhil edilecek bireylerin sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

$$N = \frac{N \cdot t^2 p \cdot q}{d^2 (N - 1) + t^2 p q}$$

Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören bireylerin sayısı 1186 kişi olarak belirlenmiştir. Örneklem büyüklüğü belirlenirken kullanılan formül sonucunda, %95 güven düzeyi ve %5 hata payı için tespit edilen örneklem sayısı 291 katılımcı olarak belirlenmiştir.

2.3 Veri Toplama Araçları

2.3.1 Kişisel bilgi formu

Katılımcıların kişisel bilgilerini ve özelliklerini belirlemek amacıyla 9 sorudan oluşan (bölüm, sınıf, yaş, cinsiyet, sosyal medya ağına giriş yapılan cihaz, gün içinde sosyal medyada geçirilen süre, sosyal medyada tanımadıkları kullanıcılar ile takipleşme durumları, paylaşım sıklığı,

sosyal medyada zorbalığa maruz kalınma durumu), araştırmacı tarafından belirlenen Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır.

2.3.2 Sosyal medya kullanımı ölçeği (SMKÖ):

Katılımcılara Deniz ve Tutgun Ünal (2019) tarafından geliştirilen, 8 madde 2 alt boyuttan oluşan (süreklilik ve yetkinlik) ve 5'li likert derecelendirme türüne sahip Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği (SMKÖ) uygulanmıştır. Katılımcılar 1 den 5 e kadar olan (1-Bana hiç uygun değil, 2-Bana az uygun, 3- Bana orta seviyede uygun, 4-Bana çok uygun, 5-Bana tamamen uygun) seçeneklerden kendilerine en uygun olanı işaretlemişlerdir (Deniz ve Tutgun Ünal, 2019).

2.3.3 Siber mağduriyet ve zorbalık ölçeği (SMZÖ):

Çetin, Yaman ve Peker (2011) tarafından geliştirilen SMZÖ, siber mağduriyet (SMF) ve siber zorbalık (SZF) olmak üzere iki formdan ve 22 maddeden oluşmaktadır. Katılımcılar siber mağduriyet durumlarını "Bana Yapıldı", siber zorbalık durumlarını ise "Ben Yaptım" kısmında yer alan alan "Daima (5)" dan "Asla(1)" ya kadar uzanan 5'li likert tipi derecelendirme ölçeği kullanarak cevaplayacaklardır. Siber mağduriyet kısmında puanların yükselmesi siber mağduriyetin, siber zorbalık kısmında puanların yükselmesi ise siber zorbalığın arttığını göstermektedir (Çetin, Yaman ve Peker, 2011).

2.4 Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümü 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerine ölçekler gönüllülük esasında yüzyüze olacak şekilde uygulanmıştır. Toplamda 340 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde yapılan kontroller sonucunda hatalı yapılmış olan 34 veri dizinden çıkartılmış ve örneklem grubunu 306 kişi oluşturmaktadır.

2.5 Araştırma Hipotezleri

H1=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm değişkeni sosyal medya kullanımlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H2=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkeni sosyal medya kullanımlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H3=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaş değişkeni ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişki var mıdır?

H4=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf değişkeni sosyal medya kullanımlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H5=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada kullanılan cihaz değişkeni sosyal medya kullanımlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H6=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada geçirdikleri zaman (Gün/saat) değişkeni sosyal medya kullanımlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H7=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada tanımadıkları kişilerle takipleşme durum değişkeni sosyal medya kullanımlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H8=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada paylaşım sıklığı değişkeni ile sosyal medya kullanımlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H9=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm değişkeni siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H10=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkeni siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H11=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaş değişkeni siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H12=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf değişkeni siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H13=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada kullanılan cihaz değişkeni siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H14=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada geçirdikleri zaman (Gün/saat) değişkeni siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H15=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada tanımadıkları kişilerle takipleşme durum değişkeni siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H16=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medyada paylaşım sıklığı değişkeni ile siber mağduriyet ve siber zorbalık durumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

H17=Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım durumları ile siber mağduriyet ve zorbalık düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

2.6 Sınırlılıklar

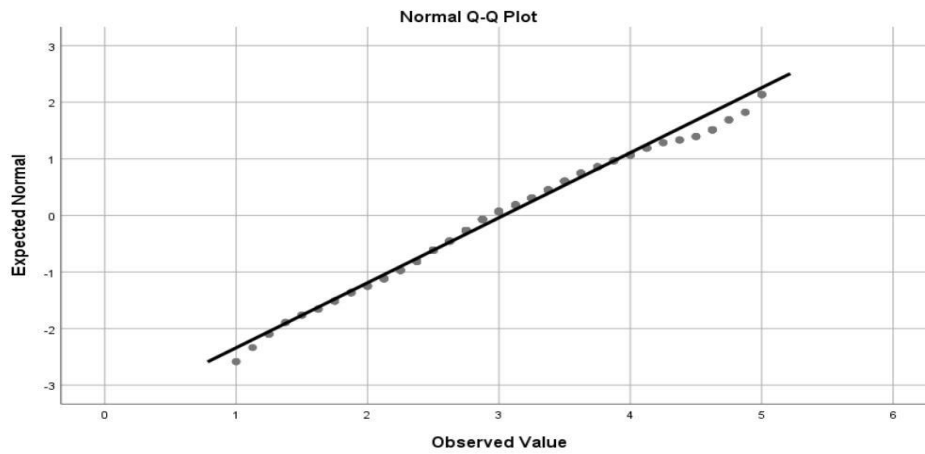
- Araştırma yöntem olarak nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeli ile sınırlıdır.
- Araştırma Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümü öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırma spor bilimleri fakültesi öğrencilerine uygulanan ölçeklerin ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.

2.7 Sayıtlar

- Katılımcıların tüm soruları okuyarak içtenlikle cevapladıkları varsayılmaktadır.
- Örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

Araştırmada istatistiksel yöntem ve tekniklerin araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.

2.8 Kullanılan İstatistiksel Analiz Yöntemleri

Şekil 2. : Normal Dağılım Grafiği

Katılımcılardan elde edilen veriler kodlanarak SPSS 25 paket programına aktarılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov Smirnov testi ile belirlenmiştir. Normallik testi sonucunda verilerin normal dağıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre iki değişkenin test edilmesinde T-test, üç veya daha fazla değişkenin test edilmesinde Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova), değişkenler arası ilişkinin yönünü, derecesini ve önemini belirlemek için Pearson Korelasyon, çoklu karşılaştırma testlerinden Post Hoc (Tukey) testi kullanılmıştır.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Tablo 3.1. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Ait Dağılımları

Değişken	Grup	f	%
Bölümler	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	79	25,8
	Antrenörlük Eğitimi	79	25,8
	Spor Yöneticiliği	72	23,5
	Rekreasyon	76	24,8

Tablo 3.1.'de öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin 79'u (%25,8), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 79'u (%25,8) Antrenörlük Eğitimi, 72'sinin (%23,5) Spor Yöneticiliği, 76'sının (%24,8) Rekreasyon bölümünde okudukları görülmektedir.

Tablo 3.2. Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Ait Dağılımları

	Grup	F	%
Sınıf	1.Sınıf	44	14,4
	2.Sınıf	40	13,1
	3.Sınıf	112	36,6
	4.Sınıf	110	35,9
	Total	306	100,0

Tablo 3.2.'de öğrencilerin sınıflarına göre dağılımları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin 44'ü (%14,4), 1. sınıf, 40'ı (%13,1), 2.sınıf, 112'si (%36,6), 3.sınıf 110'unun ise 4.sınıf sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3. Cinsiyet Değişkenine Ait Dağılım

		F	%
Cinsiyet	Kadın	152	49,7
	Erkek	154	50,3
	Total	306	100,0

Tablo 3.3.'de öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin 152'sinin (%49,7), kadın, 154'ünün (%50,3), ise erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4. Yaş Değişkenine Ait Dağılım

	En Düşük	En Yüksek
YAŞ	1,00	36

Tablo 3.4.'de öğrencilerin yaş dağılımları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin yaş aralığı en küçük 18 en büyük 36'dır.

Tablo 3.5. Sosyal Medya Uygulamalarına Giriş Yapılan Cihazla İlgili Değişkenler

	Grup	F	%
Cihaz	Telefon	272	88,9
	Tablet	9	2,9
	Bilgisayar	25	8,2
	Total	306	100,0

Tablo 3.5.'de öğrencilerin sosyal medya uygulamalarına giriş yaptıkları cihazlara göre dağılımları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin 272'sinin (%88,9), telefon, 9'unun (%2,9), tablet, 25'inin (%8,2) ise bilgisayar kullanarak sosyal medya uygulamalarına giriş yaptıkları görülmektedir.

Tablo 3.6. Sanal Ortamlarda Geçirilen Süre

	Grup	F	%
Süre (gün / saat)	1-3	73	23,9
	3-5	128	41,8
	5-7	73	23,9
	7 ve üzeri	32	10,5
	Total	306	100,0

Tablo 3.6.'de öğrencilerin sanal ortamlarda geçirdikleri sürelerle göre dağılımları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin 73'ünün (%23,9), 1-3 saat, 128'inin (%41,8), 3-5 saat, 73'ünün (%23,9), 5-7 saat, 32'sinin (%10,5) ise 7 saat ve üzerinde sanal ortamlarda vakit geçirdikleri görülmektedir.

Tablo 3.7. Tanımadıkları Sosyal Medya Kullanıcıları İle Takipleşme

Değişken	Grup	F	%
Takipleşme	Evet	133	43,5
	Hayır	173	56,5
	Total	306	100,0

Tablo 3.7.'de öğrencilerin tanımadıkları sosyal medya kullanıcıları ile takipleşme veya takipleşmeme durumlarına göre dağılımları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin 133'ünün (%43,5), tanımadıkları sosyal medya kullanıcıları ile takipleştiği, 173'ünün (%56,5), tanımadıkları sosyal medya kullanıcıları ile takipleşmediği görülmektedir.

Tablo 3.8. Paylaşım Sıklığı

Değişken	Grup	F	%
Paylaşım Sıklığı	Hiç	27	8,8
	Nadiren	237	77,5
	Sık Sık	42	13,7
	Total	306	100,0

Tablo 3.8.'de öğrencilerin hangi sıklıkla paylaşım yaptıklarına ait dağılımlar yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin 27'sinin (%8,8), Hiç, 237'sinin (%77,5), Nadiren, 42'sinin (%13,7), Sık Sık paylaşım yaptığı görülmektedir.

Tablo 3.9. Siber Zorbalığa Maruz Kalma

Değişken	Grup	F	%
Siber Zorbalığa maruz kalma	Evet	64	20,9
	Hayır	242	79,1
	Total	306	100,0

Tablo 3.9.'da öğrencilerin zorbalığa maruz kalma durumlarına ait dağılımlar yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, öğrencileri 64'ünün (%20,9), zorbalığa maruz kaldığı, 242'sinin (%79,1), zorbalığa maruz kalmadığı görülmektedir.

Tablo 3.10. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Sürekli lik	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	3,08	0,87	305	1,211	0,306
	Antrenörlük Eğitimi	79	2,90	0,98			
	Spor Yöneticiliği	72	2,79	0,93			
	Rekreasyon	76	2,97	1,08			
Yetkinli k	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	3,26	0,90	305	1,636	0,181
	Antrenörlük Eğitimi	79	3,09	1,07			
	Spor Yöneticiliği	72	2,95	0,91			
	Rekreasyon	76	3,22	0,91			
SMKÖ TOPLA M	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	3,17	0,83	305	1,706	0,166
	Antrenörlük Eğitimi	79	2,99	,93			
	Spor Yöneticiliği	72	2,87	,82			
	Rekreasyon	76	3,10	,88			

Tablo 3.10.' da öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının okudukları bölümlere göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının öğrenim gördükleri bölümlere göre karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.11. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Süreklilik	1. Sınıf	44	2,82	,93	305	1,350	0,258
	2. Sınıf	40	2,71	,91			
	3. Sınıf	112	2,99	1,00			
	4. Sınıf	110	3,02	,96			
Yetkinlik	1. Sınıf	44	2,91	,91	305	2,145	0,095
	2. Sınıf	40	2,92	1,02			
	3. Sınıf	112	3,19	,99			
	4. Sınıf	110	3,25	,90			
SMKTOPLAM	1. Sınıf	44	2,86	,83	305	2,065	0,105
	2. Sınıf	40	2,81	,87			
	3. Sınıf	112	3,09	,90			
	4. Sınıf	110	3,13	,84			

Tablo 3.11.' de öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının sınıflarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının sınıflarına göre karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.12. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki

<i>Değişkenler</i>		<i>Yaş</i>
Süreklilik	r	0-,104
	p	0,070
Yetkinlik	r	0-,084
	p	0,144
SMKTOPLAM	r	-0,104
	p	0,070

Tablo 3.12.' de öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının yaş değişkeni arasındaki ilişki yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Tablo 3.13. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Süreklilik	Kadın	152	2,87	,91	304	-1,040	0,299
	Erkek	154	2,99	1,01			
Yetkinlik	Kadın	152	3,06	,84	304	-1,304	0,193
	Erkek	154	3,20	1,04			
SMKTOPLAM	Kadın	152	2,97	,80	304	-1,295	0,197
	Erkek	154	3,09	,93			

$p > 0.05$

Tablo 4.13.' de öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının cinsiyet gruplarına göre karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 3.14. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medya Kullanım Cihazlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Süreklilik	Telefon	272	2,94	,97	305	0,232	0,793
	Tablet	9	2,72	,83			
	Bilgisayar	25	2,96	1,03			
Yetkinlik	Telefon	272	3,12	,96	305	0,869	0,420
	Tablet	9	3,03	,75			
	Bilgisayar	25	3,37	,90			
SMKTOPLAM	Telefon	272	3,03	,88	305	0,435	0,648
	Tablet	9	2,88	,56			
	Bilgisayar	25	3,17	,87			

$p>0,05$

Tablo 3.14.' de öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının sosyal medya kullanım cihazlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının sosyal medya kullanım cihazlarına göre karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.15. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Tukey</i>
Süreklilik	1-3	73	2,38	,86	305	18,458	0,000*	4>3,2,1
	3-5	128	2,90	,86				
	5-7	73	3,28	,88				
	7 ve üzeri	32	3,58	1,13				
Toplam								
Yetkinlik	1-3	73	2,70	,92	305	12,471	0,000*	4>3,2,1
	3-5	128	3,06	,85				
	5-7	73	3,49	,90				
	7 ve üzeri	32	3,61	1,08				
SMKTOPLAM AM	1-3	73	2,54	,78	305	19,159	0,000*	4>3,2,1
	3-5	128	2,98	,76				
	5-7	73	3,38	,78				
	7 ve üzeri	32	3,59	1,04				

1. 1-3 saat, 2. 3-5 saat 3. 5-7 saat 4. 7 saat ve üzeri

Tablo 3.15.' de Öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının sosyal medya kullanım sürelerine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, alt boyutlar ve toplam puan açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc Tukey Testi analizi uygulanmıştır. Yapılan bu analiz sonucunda, 1-3 saat, 3-5 saat, 5-7 saat ve 7 saat ve üzeri sosyal medya kullananlar arasında 7 saat ve üzeri sosyal medya kullananların ortalama puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.16. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medyada Tanımadığı Kişilerle Takipleşme Durumlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin *t*-Testi Sonuçları

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Süreklilik	Evet	133	3,09	,88	304	2,429	0,016 *
	Hayır	173	2,82	1,02			
Yetkinlik	Evet	133	3,27	,90	304	2,119	0,035 *
	Hayır	173	3,03	,99			
SMKTOPLAM	Evet	133	3,18	,80	304	2,518	0,012*
	Hayır	173	2,93	,91			

Tablo 3.16.' de öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının sosyal medyada tanımadığı kişilerle takipleşme durumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, sosyal medyada takipleşme durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Ortaya çıkan bu anlamlı farklılık evet cevabı verenlerin ortalama puanlarının yüksek olmasıyla açıklanabilir.

Tablo 3.17. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Puan Ortalamalarının Sosyal Medyadaki Paylaşım Sıklıklarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Tukey</i>
Süreklilik	Hiç	27	2,46	,83	305	8,482	0,000*	3>2,1
	Nadiren	237	2,91	,94				
	Sık Sık	42	3,40	1,02				
	Toplam	306						
Yetkinlik	Hiç	27	2,94	,97	305	10,785	0,000*	3>2,1
	Nadiren	237	2,64	,87				
	Sık Sık	42	3,10	,92				
	Toplam	306						
SMKTOPLAM	Hiç	27	3,66	,98	305	11,909	0,000*	3>2,1
	Nadiren	237	3,13	,95				
	Sık Sık	42	2,55	,74				
	Toplam	306						

Tablo 3.17.' de Öğrencilerin sosyal medya kullanım puan ortalamalarının sosyal medyadaki paylaşım sıklıklarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, alt boyutlar ve toplam puan açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc Tukey Testi analizi uygulanmıştır. Yapılan bu analiz sonucunda, Hiç, Nadiren, ve Sık Sık sosyal medyada paylaşım yapanlar arasında Sık Sık sosyal medyada paylaşım yapanların ortalama puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.18. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{X}$	ss	sd	F	p	Tukey
SDM (B-Y)	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	4,32	,76	305	3,844	0,010*	3>1
	Antrenörlük Eğitimi	79	4,47	,74				
	Spor Yöneticiliği	72	4,69	,43				
	Rekreasyon	76	4,54	,70				
KGM (B-Y)	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	4,42	,75	305	4,498	0,004*	4>1
	Antrenörlük Eğitimi	79	4,62	,59				
	Spor Yöneticiliği	72	4,57	,61				
	Rekreasyon	76	4,77	,43				
SSM (B-Y)	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	4,59	,65	305	2,274	0,042*	4>1
	Antrenörlük Eğitimi	79	4,68	,60				
	Spor Yöneticiliği	72	4,75	,37				
	Rekreasyon	76	4,82	,35				
SDZ (B-Y)	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	4,63	,65	305	2,506	0,059	-
	Antrenörlük Eğitimi	79	4,79	,35				
	Spor Yöneticiliği	72	4,79	,32				
	Rekreasyon	76	4,80	,37				
KGZ (B-Y)	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	4,64	,62	305	2,243	0,083	-
	Antrenörlük Eğitimi	79	4,75	,44				
	Spor Yöneticiliği	72	4,71	,51				
	Rekreasyon	76	4,84	,30				
SSZ (B-Y)	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	79	4,82	,44	305	1,746	0,158	-
	Antrenörlük Eğitimi	79	4,91	,21				
	Spor Yöneticiliği	72	4,90	,19				
	Rekreasyon	76	4,91	,27				

* $p < .05$

Tablo 3.18.'de öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının okudukları bölümlere göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin siber mağduriyetve siber zorbalık puan ortalamalarının okudukları bölümlere göre karşılaştırılmasında SDM, KGM, SSM alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı

fark olduğu görülmektedir. SDZ, KGZ, SSZ alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc Tukey Testi analizi uygulanmıştır. Testin sonucunda SDM alt boyutunda Spor Yöneticiliği ile Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği grupları arasında, KGM alt boyutunda Rekreasyon ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği grupları arasında, SSM alt boyutunda Rekreasyon ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 3.19. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Tukey</i>
SDM (B-Y)	1. Sınıf	44	4,65	,43	305	2,680	0,047*	3>4
	2. Sınıf	40	4,48	,67				
	3. Sınıf	112	4,58	,55				
	4. Sınıf	110	4,36	,86				
KGM (B-Y)	1. Sınıf	44	4,64	,45	305	1,639	0,180	-
	2. Sınıf	40	4,61	,60				
	3. Sınıf	112	4,67	,55				
	4. Sınıf	110	4,49	,72				
SSM (B-Y)	1. Sınıf	44	4,78	,29	305	2,845	0,038*	3>4
	2. Sınıf	40	4,67	,62				
	3. Sınıf	112	4,79	,33				
	4. Sınıf	110	4,61	,67				
SDZ (B-Y)	1. Sınıf	44	4,81	,26	305	1,571	0,197	-
	2. Sınıf	40	4,67	,52				
	3. Sınıf	112	4,80	,28				
	4. Sınıf	110	4,70	,59				
KGZ (B-Y)	1. Sınıf	44	4,75	,31	305	2,007	0,113	-
	2. Sınıf	40	4,67	,47				
	3. Sınıf	112	4,82	,41				
	4. Sınıf	110	4,67	,60				
SSZ (B-Y)	1. Sınıf	44	4,93	,12	305	2,133	0,096	-
	2. Sınıf	40	4,85	,37				
	3. Sınıf	112	4,92	,17				
	4. Sınıf	110	4,83	,40				

* $p < .05$

Tablo 3.19’da öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sınıf düzeyine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin siber mağduriyetve siber zorbalık puan ortalamalarının sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasında SDM, SSM alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir. KGM, SDZ, KGZ, SSZ alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc Tukey Testi analizi uygulanmıştır. Testin sonucunda SDM alt boyutunda 3. ve 4. sınıf düzeyi grupları arasında, SSM alt boyutunda 3. ve 4. Sınıf düzeyin grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 3.20. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki

<i>Değişkenler</i>		Yaş
SDM	r	-,080
(B-Y)	p	,164
KGM	r	-,015
(B-Y)	p	,796
KGM	r	-,028
(B-Y)	p	,620
SDZ	r	-,001
(B-Y)	p	,985
SSM	r	-,008
(B-Y)	p	,883
SSZ	r	-,030
(B-Y)	p	,595

* $p < .05$

Tablo 3.20' de öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının yaş değişkeni arasındaki ilişki yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Tablo 3.21. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin *t*-Testi Sonuçları

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
SDM	Kadın	152	4,46	,74	304	-0,868	0,386
(B-Y)	Erkek	154	4,53	,63			
KGM	Kadın	152	4,54	,69	304	-1,359	0,175
(B-Y)	Erkek	154	4,64	,53			
KGM	Kadın	152	4,64	,59	304	-2,241	0,026*
(B-Y)	Erkek	154	4,77	,43			
SDZ	Kadın	152	4,75	,51	304	-0,060	0,952
(B-Y)	Erkek	154	4,75	,38			
SSM	Kadın	152	4,74	,50	304	0,032	0,974
(B-Y)	Erkek	154	4,74	,47			
SSZ	Kadın	152	4,88	,33	304	-0,103	0,918
(B-Y)	Erkek	154	4,88	,27			

* $p < .05$

Tablo 3.21' de öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının cinsiyet gruplarına göre karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyet gruplarına göre KGM alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmekte fakat diğer alt boyutlarda görülmemektedir.

Tablo 3.22. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medya Cihaz Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
SDM (B-Y)	Telefon	272	4,51	,69	305	0,382	0,683
	Tablet	9	4,52	,41			
	Bilgisayar	25	4,38	,77			
KGM (B-Y)	Telefon	272	4,60	,63	305	0,330	0,719
	Tablet	9	4,51	,62			
	Bilgisayar	25	4,51	,44			
SSM (B-Y)	Telefon	272	4,71	,53	305	0,008	0,992
	Tablet	9	4,72	,25			
	Bilgisayar	25	4,72	,40			
SDZ (B-Y)	Telefon	272	4,76	,44	305	0,659	0,518
	Tablet	9	4,70	,60			
	Bilgisayar	25	4,66	,54			
KGZ (B-Y)	Telefon	272	4,76	,47	305	2,809	0,062
	Tablet	9	4,47	,71			
	Bilgisayar	25	4,59	,52			
SSZ (B-Y)	Telefon	272	4,89	,29	305	0,239	0,787
	Tablet	9	4,87	,19			
	Bilgisayar	25	4,84	,39			

* $p < .05$

Tablo 3.22' de Öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sosyal medya cihaz kullanım gruplarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sosyal medya cihaz kullanımına göre karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.23. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medya Kullanım Sürelerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
SDM (B-Y)	1-3	73	4,52	,64	305	,458	,712
	3-5	128	4,45	,70			
	5-7	73	4,56	,61			
	7 ve üzeri	32	4,51	,87			
KGM (B-Y)	1-3	73	4,57	,67	305	,613	,607
	3-5	128	4,58	,61			
	5-7	73	4,67	,56			

	7 ve üzeri	32	4,52	,62			
	1-3	73	4,77	,41			
SSM (B-Y)	3-5	128	4,68	,53	305	,450	,717
	5-7	73	4,70	,58			
	7 ve üzeri	32	4,69	,55			
	1-3	73	4,82	,28			
SDZ (B-Y)	3-5	128	4,73	,42	305	,703	,551
	5-7	73	4,74	,56			
	7 ve üzeri	32	4,72	,58			
	1-3	73	4,76	,44			
KGZ (B-Y)	3-5	128	4,77	,35	305	1,169	,322
	5-7	73	4,64	,68			
	7 ve üzeri	32	4,75	,53			
	1-3	73	4,89	,23			
SSZ (B-Y)	3-5	128	4,91	,24	305	1,718	,163
	5-7	73	4,88	,28			
	7 ve üzeri	32	4,77	,57			

* $p < .05$

Gün/Saat

Tablo 4.23' de Öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sosyal medya kullanım sürelerine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sosyal medya kullanım sürelerine göre karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.24. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medyada Takipleşme Durumlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin *t*-Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
SDM (B-Y)	Evet	133	4,48	,72	304	-0,343	0,732
	Hayır	173	4,51	,66			
KGM (B-Y)	Evet	133	4,58	,58	304	-0,420	0,675
	Hayır	173	4,61	,65			
KGM (B-Y)	Evet	133	4,68	,54	304	-0,680	0,497
	Hayır	173	4,72	,50			
SDZ (B-Y)	Evet	133	4,73	,46	304	-0,700	0,484
	Hayır	173	4,77	,44			
SSM (B-Y)	Evet	133	4,72	,51	304	-0,399	0,690
	Hayır	173	4,75	,46			
SSZ (B-Y)	Evet	133	4,87	,29	304	-0,662	0,509
	Hayır	173	4,89	,30			

* $p < .05$

Tablo 3.24' de öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sosyal medyada takipleşme durumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda, sosyal medyada takipleşme durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.25. Öğrencilerin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamalarının Sosyal Medyadaki Paylaşım Sıklıklarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (ANOVA)

<i>Değişkenler</i>	<i>Gruplar</i>	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Tukey</i>
SDM (B-Y)	Hiç	27	4,48	,70	305	0,442	0,643	-
	Nadiren	237	4,52	,67				
	Sık Sık	42	4,41	,76				
KGM (B-Y)	Hiç	27	4,62	,57	305	3,418	0,032	2>3
	Nadiren	237	4,63	,56				
	Sık Sık	42	4,36	,85				
SSM (B-Y)	Hiç	27	4,70	,49	305	2,857	0,059	-
	Nadiren	237	4,74	,45				
	Sık Sık	42	4,53	,79				
SDZ (B-Y)	Hiç	27	4,75	,38	305	0,003	0,997	-
	Nadiren	237	4,75	,41				
	Sık Sık	42	4,74	,66				
KGZ (B-Y)	Hiç	27	4,69	,51	305	0,454	0,636	-
	Nadiren	237	4,75	,44				
	Sık Sık	42	4,69	,67				
SSZ (B-Y)	Hiç	27	4,83	,34	305	0,749	0,474	-
	Nadiren	237	4,89	,28				
	Sık Sık	42	4,85	,36				

* $p < .05$

SDM (B-Y): Siber Dilsel Mağduriyet (Bana Yapıldı)

SDZ (B-Y) : Siber Dilsel Zorbalık (Ben Yaptım)

KGM (B-Y): Kimliği Gizleme (Bana Yapıldı)

KGZ (B-Y) : Kimliği Gizleme (Ben Yaptım)

SSM (B-Y): Siber Sahtecilik (Ban Yapıldı)

SSZ (B-Y) : Siber Sahtecilik (Ben Yaptım)

Tablo 3.25' de Öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sosyal medyadaki paylaşım sıklıklarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamalarının sosyal medyadaki paylaşım sıklıklarına göre karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.26. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Ortalama Puanları ile Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

<i>Değişkenler</i>		Süreklilik	Yetkinlik	SMKTOPLAM
SDM	r	-,078	-,046	-,069
(B-Y)	p	,172	,426	,231
KGM	r	-,025	,013	-,007
(B-Y)	p	,661	,816	,907
KGM	r	-,048	,000	-,027
(B-Y)	p	,402	,996	,639
SDZ	r	-,024	,015	-,005
(B-Y)	p	,679	,794	,930
SSM	r	-,039	-,057	-,053
(B-Y)	p	,502	,318	,357
SSZ	r	-,089	,004	-,047
(B-Y)	p	,122	,946	,411

* $p < .05$

SDM (B-Y): Siber Dilsel Mağduriyet (Bana Yapıldı)

KGM (B-Y): Kimliği Gizleme (Bana Yapıldı)

SSM (B-Y): Siber Sahtecilik (Ban Yapıldı)

SDZ (B-Y)

KGZ (B-Y)

SSZ (B-Y): Siber Sahtecilik (Ben Yaptım)

: Siber Dilsel Zorbalık (Ben Yaptım)

: Kimliği Gizleme (Ben Yaptım)

Tablo 3.26' da öğrencilerin sosyal medya kullanım ortalama puanları ile siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamaları arasındaki ilişki yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

4. BÖLÜM

TARTIŞMA

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve zorbalık düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışma, Hitit Üniversitesi spor bilimleri fakültesinde eğitim görmekte olan beden eğitimi ve spor eğitimi bölümünden 79 (%25,8), antrenörlük eğitimi bölümünden 79 (%25,8), spor yöneticiliği bölümünden 72 (%23,5) ve rekreasyon bölümünden 76 (%24,8) 306 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılan katılımcıların 44 (%14,4)'ünü 1.sınıf, 40 (%13,1)'ını 2.sınıf 112 (%36,6)'sini 3.sınıf ve 110 (%35,9)'unu 4.sınıf eğitim gören öğrenciler oluşturmuştur. Çalışmaya katılan katılımcıları 152 (%49,7)'si kadın, 154 (%50,3)'ü erkek öğrencilerden oluşmuştur. Sosyal medya kullanım durumlarına bakıldığında ise çalışmaya katılan 306 katılımcıdan sosyal medya kullanan katılımcıların sayısı 291 (%95,1) ike sosyal medya kullanmayan katılımcıların sayısı 15(%4,9)'dir. Sosyal medya uygulamalarına giriş yapan katılımcıların 272 (%88,9)'sinin Telefon, 9 (%2,9)'unun tablet ve 25 (%8,2)'inin ise bilgisayar üzerinden sosyal medya uygulamalarına giriş yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılardan 73 (23,9)'ünün 1-3 saat, 128 (%41,8)'inin 3-5 saat, 73 (%29,9)'ünün 5-7 saat, 32 (%10,5)'sinin ise 7 saat ve üzerinde sanal ortamlarda vakit geçirdikleri görülmüştür. Tanımadıkları sosyal medya kullanıcıları ile takipleşme durumlarına bakıldığında 133 (%43,5)'ünün bu soruya evet yanıtı vererek tanımadıkları sosyal medya kullanıcıları ile takipleştiği, 173 (%56,5)'ünün ise bu soruya hayır yanıtını vererek tanımadıkları sosyal medya kullanıcıları ile takipleşmedikleri görülmüştür. Katılımcıların 27 (%8,8)'sinin Hiç, 237 (%77,5)'sinin Nadiren ve 42 (%13,7)'sinin Sık Sık paylaşım yaptığı görülmüştür. Yine çalışmaya katılan katılımcıların 64 (%20,9)'ünün sosyal medyada zorbalığa maruz kaldığı, 242 (%79,1)'sinin ise sosyal medyada zorbalığa maruz kalmadığı görülmüştür. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal medya platformlarını nasıl kullandıklarına ve bu platformları kullanırken dikkat etmeleri gereken kurallara uyup uymadıkları önemli bir etken olabilir. Sosyal medya kullanımı ile siber zorbalık ve siber mağduriyet düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı konusunda yapılmış araştırmalar mevcuttur.

H1. Katılımcıların sosyal medya kullanımının öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde Beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (Bkz. Tablo 10). Diğer yandan araştırma sonucundan farklı olarak birbirinden farklı fakülteler de yapılan bir çalışmada Baz, (2018) 186 üniversite öğrencisi ile yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları öğrenim gördükleri bölüm değişkeni açısından incelendiğinde, anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Uluslararası Ticaret ve Lojistik bölümünde okuyan öğrenciler ile İktisat bölümünde okuyan öğrencilerin toplam puanlarının aritmetik ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Yönetim Bilişim Sistemlerinde okuyan öğrencilerin ise toplam puanlarının aritmetik ortalaması diğer iki

bölüme göre biraz daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu ile bilişim alanında öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya ile biraz daha fazla ilgilendiklerini sonucunu yansıttığı sonucuna ulaşmıştır. Yine Tutgun Ünal, (2015) birbirinden farklı fakültelerde yapmış olduğu araştırmada fakülteler arasında anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sonuç olarak, katılımcıların yaş grupları, eğitim durumları ve eğitim gördükleri fakülte (birim) birbirlerinden farklı olmadığından anlamlı bir fark çıkmadığı söylenilebilir.

H2. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile sınıf düzeyleri arasında farklılaşma olup olmadığı incelendiğinde sosyal medya kullanımı ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir (Bkz. Tablo 11). Tutgun Ünal, (2015) Gürültü, (2016) yapmış oldukları çalışmada sosyal medya bağımlılığı ile sınıf düzeyleri ne göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar araştırmanın sonucu ile paralellik göstermektedir. Öte yandan üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ile sınıf düzeyleri arasındaki ilişki ile ilgili araştırmalar alan yazında görülmemektedir. Diğer yandan araştırma sonucundan farklı olarak ilkökul ve ortaokul öğrencileri üzerine yapılan farklı çalışmalarda mevcuttur (Çiftçi, 2018; Ergüder, 2018). Ergüder, (2019) ortaöğretim öğrencilerine yaptığı çalışmada sosyal medya kullanımının sınıf düzeylerine göre farklılaştığı sonucun ulaşmıştır. 9. sınıf öğrencilerinin 11.sınıf öğrencilerine göre sosyal medya kullanım yüzdelerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlara benzerlik gösteren farklı çalışmalarda bulunmaktadır (Günüç, 2009; Eroğlu, 2014; Dinç, 2017). Araştırmalarda elde edilen bu sonuçlar alt sınıflarda yeni ortama uyum, arkadaş edinme ve ergenlikle dönemi ile açıklanırken, üst sınıflarda bu durumun azalmasının nedenini artan ders yoğunluğu, üniversite sınavlarına hazırlık gibi sebeplerden kaynaklanabileceği yorumlarında bulunmaktadır.

H3. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi incelendiğinde anlamlı bir fark görülmemiştir (Bkz. Tablo 12). Bu sonuç alan yazındaki çalışmalar ile (Gürültü, 2016; Baz, 2018; Erdem, 2019; Özmen, 2019) benzerlik göstermektedir. Baz, (2018) üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu araştırmada sosyal medya kullanımı ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılık görülmediği sonucuna ulaşmıştır. Yaş farkının sosyal medya kullanımı konusunda öğrenim düzeyi dikkate alındığında önemli bir etkisi olmadığı söylenebilir. Diğer yandan sosyal medya kullanımı ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğunu belirten çalışmalarda mevcuttur (Çelik, 2017; Çiftçi, 2018). İngilterede 720 kişi ile yapılan bir başka çalışmada yaş değişkeninin sosyal medyaya olan etkisinin fazla olduğu sonucuna ulaşılmış ve gençlerin erişkinlere göre daha fazla sosyal medya kullandığı sonucuna ulaşılmıştır (Sotardi, 2019; Akt. Özmen, 2019). Sonuçların farklılığının nedeni örneklem grubunun yaş aralıklarının farklılığı ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

H4. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile cinsiyet değişkeni arasında farklılaşma olup olmadığı incelendiğinde sosyal medya kullanımı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark görülmemiştir (Bkz. Tablo 13). Alan yazında bu sonucu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Ertekin, Uludağ ve Tekin, 2016; Yılmazsoy ve Kahraman, 2017; Taş, 2017; Baz, 2018 ve

Akyürek, 2020). Yılmazsoy ve kahraman, (2017) 12-17 yaş aralığındaki ergenler ile yapmış oldukları araştırmada Cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmasa da erkek öğrencilerin sosyal medya kullanım ortalamalarının, kız öğrencilerin ortalamasına göre istatistiksel olarak yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Diğer yandan sosyal medya kullanımı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark oluştuğunu gösteren çalışmalarda mevcuttur (Gürültü, 2016; Çelik, 2017). Sosyal medya kullanımı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark olmamasının sebebi, günümüzde her insanın sosyal medyaya kolaylıkla erişim sağlayabilmesi, kullanım kolaylığı ve sosyal medya kullanım yoğunluğunun artış göstermesi olarak açıklanabilir.

H5. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile sosyal medyada kullanılan cihaz arasındaki farklılık incelendiğinde sosyal medya kullanımı ile sosyal medyada kullanılan cihaz arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir (Bkz. Tablo 14). Tutgun Ünal, (2015) yapmış olduğu araştırmada kullanılan cihaz türünün sosyal medya kullanım bağımlılığını etkilemediğini ifade etmiştir. Bu sonuç çalışmamızı destekler niteliktedir. Sonuçtan farklı olarak cep telefonu ya da bilgisayar kullananlara kıyasla hem cep telefonu hemde bilgisayar ile sosyal medyayı kullanan öğrencilerinin sosyal medya kullanım ve bağımlılıklarının daha yüksek olduğundan söz edilmektedir (Balcı ve Tiryaki, 2014). Ancak elde edilen bulgularda sosyal medya kullanımı için en çok tercih edilen cihazın cep telefonu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cep telefonunun kullanım kolaylığı nedeni ile sosyal medya da geçirilen sürenin buna bağlı olarak uzamasına neden olabileceği düşünülmektedir.

H6. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile sosyal medya kullanım süreleri arasındaki farklılık incelendiğinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 15). Sosyal medya kullanım sürelerine bakıldığında 1-3 saat, 3-5 saat, 5-7 saat 7 saat ve üzeri sosyal medya kullananlar arasında 7 saat ve üzeri sosyal medya kullananların ortalama puanlarının daha anlamlı olduğu görülmektedir. Alanyazında da sosyal medya kullanımının sosyal medya kullanım süresi ile arasında anlamlı bir farklılık olduğuna yönelik çalışmalar bulunmaktadır (Köroğlu, 2015; Tutgun Ünal, 2015 ; Özer, 2016; Yılmazsoy ve Kahraman, 2017). Yılmazsoy ve Kahraman, (2017) uzaktan eğitim gören 139 öğrenci ile yapmış oldukları araştırmada öğrencilerin günlük internet kullanım sürelerini incelemiş ve anlamlı farklılık bulunmuştur. Günlük yarım saat ve altı, yarım saat - 2 Saat arası , 2 saat – 4 saat arası , 4 saat ve üzeri internet kullanan öğrenciler arasında anlamlı farklılık bulmuştur. İnternet kullanım süresi arttıkça internet bağımlılığının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Günlük internet kullanım süresi uzadıkça internet bağımlılığı riski artmaktadır. Sosyal medya kullanım süreleri artış gösterdikçe sosyal medya bağımlılığında artış göstermektedir sonucuna ulaşılmaktadır.

H7. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile tanımadıkları kullanıcılarla sosyal medyada takipleşme durumları incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 16). Bu değişken ile ilgili literatürde benzer veya farklı bulgular bulunmamaktadır. Bu durum bireylerin sanal ortamda kendilerini daha rahat hissetmeleri, merak duygusu, öğrenme isteği gibi kavramlar ile açıklanabilir. .

H8. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile sosyal medyada paylaşım sıklığı incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 17). Hiç, Nadiren ve Sık Sık sosyal medyada paylaşım yapanlar arasında Sık Sık sosyal medyada paylaşım yapanların ortalama puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu değişken ile ilgili literatürde benzer veya farklı bulgular bulunmamaktadır.

H9. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile bölüm değişkenleri arasındaki fark incelendiğinde SDM (B-Y), KGM (B-Y), SSM (B-Y) alt boyutları arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Ancak SDZ (B-Y, KGZ (B-Y) VE SSZ (B-Y) alt boyutları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir (Bkz. Tablo 18). Dalmaz, (2014) yapmış olduğu çalışmada siber mağduriyet ve siber zorbalık puanları arasında okul türüne göre anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Alan yazı incelendiğinde yapılan çalışmalar bölüm bazlı değil daha çok ortaöğretim öğrencileri üzerinde okul bazlı yapılmıştır. Çivilidağ ve Cooper, (2013) devlet okulu ve özel okulda eğitim gören ergenlerde yapmış olduğu çalışmada devlet okulunda eğitim gören ergenlerin özel okulda eğitim gören ergenlere göre siber zorbalık davranışlarını anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucunu ifade etmiştir. Araştırma sonucuna göre anlamlı farklılık bulunmamasının nedeni öğrencilerin aynı fakültede eğitim gören öğrenciler olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

H10. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile sınıf değişkenleri arasında farklılaşma olup olmadığı incelendiğinde siber mağduriyet ve siber zorbalık ile sınıf düzeyi arasında SDM (B-Y) ve SSM (B-Y) alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. KGM (B-Y), SDZ (B-Y) KGZ (B-Y) ve SSZ (B-Y) alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (Bkz. Tablo 19). Sınıf düzeylerinin Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Puanlarında farklılaşmaya neden olmadığı tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde, siber mağduriyet ve siber zorbalık davranışları ile sınıf düzeyi arasında anlamlı fark olmadığını destekleyen araştırmanın bulunduğu görülmektedir (Akbulut ve Erişti, 2011; Özdemir ve Akar, 2011; Eroğlu, 2014; Akgün, 2021). Diğer yandan araştırma sonucundan farklı olarak siber mağduriyet ve siber zorbalık ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve siber mağduriyet ve siber zorbalık davranışının artması ile sınıf düzeyi arasında doğru orantıda bir ilişkinin olduğu çalışmalarda bulunmaktadır (Horzum, 2012). Siber mağduriyet ve siber zorbalık durumunun sınıf değişkeni ile ilgili farklılaşmaya yönelik yapılan çalışmalarının yoğunluğu lise öğrencileri üzerine yapılmıştır. Bunun nedeninin gelişimsel olduğu düşünülmektedir.

H11. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile yaş değişkenleri arasındaki incelendiğinde anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir (Bkz. Tablo 20). Literatür incelendiğinde bulduğumuz sonuçları destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Erdur Baker ve Kavşut, 2007; Özdemir ve Akar, 2011; Polat ve Bayraktar, 2016). Bu durumun sebebi olarak ortak gelişim döneminde olan katılımcıların yaşlarının benzer olmasından kaynaklı olduğundan söz edilmektedir (Eroğlu, 2014). Diğer yandan araştırma sonucundan farklı olarak siber mağduriyet ve siber zorbalık davranışının yaş ile birlikte artış gösterdiği sonucuna ulaşılan çalışmalarda mevcuttur. Bunun nedeni olarak yaş arttıkça iletişim teknolojilerini

kullanma becerisininin gelişimi ve daha kolay ulaşım sağlıyor olabilmeleri şeklinde ifade edilmiştir (Bayhan, 2020).

H12. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık düzeyleri cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Bkz. Tablo 21). Alanyazın incelendiğinde, bu bulguları destekleyen araştırmaların bulunduğu görülmektedir (Slonje ve Smith, 2008; Peker, Eroğlu ve Çitemel,2012; Dilmaç ve Büyükyıldırım, 2015; Hinduja ve Patchin, 2016). Diğer yandan araştırma sonucundan farklı olarak erkeklerin kadınlara oranla daha fazla siber zorbalık davranışında bulunmuş ve kadınların da erkeklere oranla daha fazla siber mağduriyet yaşadığı sonucunun elde edildiği çalışmalar da bulunmaktadır (Erdur, Baker ve Kavşut, 2007; Li, 2015). Tutgun Ünal, (2015) yaptığı araştırmada ise kadınların siber mağduriyet düzeylerinin erkeklerden yüksek olduğu ayrıca siber zorbalık davranışının kadınların kendi aralarında daha yaygın olduğu sonucuna yer vermiştir. Polat ve Bayraktar, (2016) ise ergenler üzerinde yaptığı araştırmada kızların erkeklere oranla daha az siber zorba ve siber mağdur oldukları sonucunu bulmuştur. Sonuç olarak araştırmada cinsiyet değişkeninde anlamlı bir fark olmamasının sebebi eğitim seviyesi yükseldikçe siber zorbalık ve siber mağduriyet davranışının cinsiyet değişkeninde anlamlı bir etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

H13. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile sosyal medyada kullanılan cihaz arasındaki ilişki incelendiğinde siber mağduriyet ve siber zorbalık ile sosyal medyada kullanılan cihaz arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir (Bkz. Tablo 22). Alan yazı incelendiğinde bu bulguları destekler nitelikte çalışmalar bulunmaktadır (Peksen ve Süslü, 2016; Serin, 2016). Peksen ve Süslü, (2016) lise öğrencileri ile yapmış olduğu araştırmada kullanılan cihaz değişkenine göre siber zorbalık ve siber mağduriyet puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonucundan farklı olarak Ergüder, (2019) yapmış olduğu çalışmada internete bilgisayar aracılığı ile bağlanan öğrencilerin cep telefonu aracılığı ile bağlanan öğrencilere göre siber zorbalık düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Siber mağduriyet düzeylerinde ise anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir.

H14. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile sosyal medya kullanım süreleri arasındaki ilişkinin incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Bkz. Tablo 23). Alanyazın incelendiğinde, bu bulguları destekleyen araştırmaların bulunduğu görülmektedir (Çalışgan, 2013; Dalmaz, 2014). Diğer yandan araştırma sonucundan farklı olarak siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile sosyal medya kullanım süreleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu sonucunun elde edildiği çalışmalar da bulunmaktadır (Burnukara, 2009; Serin, 2012; Türkoğlu, 2013; Cicioğlu, 2014). Arıca ve arkadaşlarının (2008) çalışmasında siber mağduriyet, siber zorbalık ve internet kullanım sıklığı arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Sosyal medyada vakit geçirme süresinin artmasıyla birlikte zorbalık davranışında bulunma eğiliminde arttığı belirtilmiştir. Özdemir ve Akar, (2011) yaptığı araştırmada öğrencilerin günlük internet kullanımlarının siber zorbalık veya siber mağduriyet

durumları üzerine etkisi olmadığını ifade etmiştir. Ancak siber zorbalık davranışında bulunan öğrencilerin günlük beş saat ve üzerinde internet kullanım süresi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Balakrishnan, (2015) ise siber zorbalığa yakalanma durumunun artmasını internette vakit geçirme süresinin artışı ile pozitif yönde bir ilişkisi olduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile sosyal medya kullanım süreleri arasında anlamlı bir ilişki olmamasının nedeni günümüzde internet ve sosyal medya uygulamalarının yoğun olarak kullanılması ile öğrencilerin eğitim düzeyleri ile ilgili olarak güvenli internet kullanımından söz edilebilir.

H15. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile tanımadıkları kullanıcılarla sosyal medyada takipleşme durumları incelendiğinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (Bkz. Tablo 24). Bu değişken ile ilgili literatürde benzer veya farklı bulgular bulunmamaktadır.

H16. Katılımcıların siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları ile sosyal medyada paylaşım sıklığı incelendiğinde KGM alt boyutunda sık sık paylaşım yapanlar ile nadiren paylaşım yapanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. SDM, SSM, SDZ, KGZ, SSZ alt boyutlarında ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Bkz. Tablo 25). Literatürde bu değişken ile ilgili benzer veya farklı sonuçlar bulunmamaktadır.

H17. Katılımcıların sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları arasındaki ilişki incelendiğinde anlamlı bir ilişki görülmemiştir (Bkz. Tablo 28). Sonuçtan farklı olarak yapılan başka bir çalışmada ise bu iki değişken arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Erdoğan ve Koç Yiğit, 2026). Cicioğlu, (2014) meslek lisesi öğrencilerine yaptığı çalışmada sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve siber zorbalık davranışları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bayhan, (2020) yapmış olduğu çalışmada sosyal medya bağımlılığı ile siber mağduriyet ve siber zorbalık arasında anlamlı ilişki olduğunu ifade etmiştir. Sosyal medya kullanımının artması ile beraber öğrencilerin siber mağduriyet ve siber zorbalık deneyimlerinin de arttığını ifade etmiştir. Yapılan araştırmanın sonucunda sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve siber zorbalık durumları arasında anlamlı ilişki görülmemesinin nedenleri birden fazla olabilmektedir. Üniversite öğrencilerinin öğrenim durumları, sosyal medya uygulamalarını daha bilinçli kullanabilmeleri, yaş olgunluğu, ortaokul ve lise öğrencilerine kıyasla sosyalleşme ve eğlence amacına oranla daha fazla araştırma ve bilgi edinme amacı ile kullanıyor olmaları gibi sebeplerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanımı ile siber mağduriyet ve zorbalık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada elde edilen bulgular neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, sosyal medya kullanımı ile siber zorbalık ve siber mağduriyet düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Ancak üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımını doğru bir şekilde yönetmeleri ve güvenlik önlemlerini almaları önemlidir. Siber zorbalık ve siber mağduriyetin genellikle internet ortamında gerçekleştirilen, kişinin kişilik haklarına saygısızlık, onuruna zarar verme, yıldırma veya utandırma amaçlı davranışlardır. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımı sırasında siber zorbalık yapmaları veya mağdur olmaları riski vardır. Bu riski en aza indirebilmek için sosyal medyada geçirilen süre azaltılabilir.

Öğrencilerin siber zorbalık ve mağduriyet risklerini azaltmak için dikkat etmeleri gereken bazı noktalar şunlardır: Sosyal medya profiller'ini güncel ve doğru bilgilerle doldurmaları: Öğrenciler, sosyal medya profiller'inde gerçek adlarını, resimlerini ve diğer bilgilerini paylaşmalı. Bu sayede arkadaşlarının onları tanınması ve iletişim kurması daha kolay olur ve siber zorbalık riski azalır. Güvendiği kişilerle iletişim kurmaları: Öğrenciler, sosyal medya aracılığıyla sadece tanıdıkları ve güvendiği kişilerle iletişim kurmalı. Bu sayede, tanımadıkları kişilerle etkileşimde bulunmak ve onların sahte profiller'ini takip etmek gibi riskleri azaltırlar. Özel bilgilerini paylaşmamaları: Öğrenciler, sosyal medya platformlarında özel bilgilerini paylaşmamalı. Bu bilgiler arasında adres, telefon numarası, okul bilgileri ve benzeri bilgiler yer alır. Bu tür bilgilerin paylaşılması, öğrencilerin siber zorbalık ve mağduriyet riskini artırabilir.

KAYNAKÇA

- Akbıyık, C. & Kestel, M. (2016). *Siber Zorbalığın Öğrencilerin Akademik, Sosyal Ve Duygusal Durumları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(3), 844-859.
- Akbulut, Y. Ve Eristi, B. (2011). *Türk Üniversite Öğrencilerinde Siber Zorbalık Ve Mağduriyet*. Australasian Journal Of Education Technology, 27 (7).
- Aksaray, P. D. S. (2011). *Siber Zorbalık*. Journal Of The Cukurova University Institute Of Social Sciences, 20(2).
- Akgün, M. (2021). *Lise Öğrencilerinde Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyet Durumlarının Sosyal Medya Bağımlılığı İle İlişkisi*. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Y.L. Tezi, İstanbul.
- Akyürek, M. İ. (2020). *Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı Ve Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları*. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13 (1), 58-92.
- Akyüz, A. (2019). *Ortaokul Öğrencilerinde Siber Zorbalık/Siber Mağduriyet Davranışları Ve İnternet Saldırganlığı Düzeyleri-Zonguldak Örneği* (Master's Thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Arıca, O. T. (2015). *Siber Alemin Avatar Çocukları, İnternet Ve Gençlik İlişkisinin Bugünü Ve Geleceği*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Arıca, O.T. (2009). *Psychiatric Symptomatology As A Predictor Of Cyberbullying Among University Students*. Eurasian Journal Of Educational Research (34): 167-184.
- Arıca, O.T., Tanrikulu, T., & Kinay, H. (2012). Siber mağduriyet süresinin'nin ilk psikometrik bölümleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 11 , 1-6.
- Avcı, K. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımının Sosyal Tüketiciye Etkisi*. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9 (46), 641-655.
- Ayas, T. Ve Horzum, Mb (2013). *İlköğretim Topluluklarının İnternet Bağımlılığı Ve Aile İnternet Tutumu*. Türk Psikolojik Danışmanlık Ve Rehberlik Dergisi, 4 (39).
- Balakrishnan, V. (2015). *Cyberbullying Among Young Adults In Malaysia: The Roles Of Gender, Age And İnternet Frequency*. Computers In Human Behavior, 46, 149-157.
- Bayhan, V. (2020). *Z Kuşağı Lise Gençlerinde Sosyal Medya Bağımlılığı İle Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyet Deneyimleri*. İlahiyat Akademi, (12), 117-144.
- Bayram, F., & Özkamalı, E. (2019). *Lise Öğrencilerin Siber Zorbalık Yapma Ve Siber Mağdur Olma Durumlarının İncelenmesi*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(1), 303-318.
- Baz, F. Ç. (2018). *Social Media Addiction: Study On University Students*. Opus International Journal Of Society Researches, 9(16), 276-295.
- Blossom, J., (2009). *Content Nation-Surviving And Thriving As Social Media Changes On Customer Our Work, Our Lives And Our Future*. Wiley Publishing Inc. Indiana, P. 29.

Bölükbaş, K., & Kırık, A., (2020). *Siber Zorbalık Dalgalanmaları Twitter Fenomenleri*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17 (2), 944-966.

Burnukara, P. (2009). *İlk Ve Orta Ergenlikte Geleneksel Ve Sanal Akran Zorbalığına İlişkin Betimsel Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Büyükyıldırım, İ., & Dilmaç, B. (2015). *Siber Mağdur Olmanın İnsani Değerler Ve Sosyodemografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Değerler Eğitimi Dergisi, 13(29), 7-40.

Büyükyıldırım, İ., & Dilmaç, B. (2015). *Siber Mağdur Olmanın İnsani Değerler Ve Sosyodemografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Değerler Eğitimi Dergisi, 13(29), 7-40.

Can, B., Hazar Z., Ve Kurt S., (2021). *Spor Yapan Ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi* (Karma Model Araştırması). Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 6(1), 15-39.

Cicioğlu, M. (2014). *Öğrencilerin Problemleri İnternet Kullanımı Ve Siber Zorbalık Davranışlarına İlişkin Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Çalışgan, H. (2013). *İlköğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Ve Siber Zorbalık* (Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).

Çankaya, İ. (2011). *İlköğretimde Akran Zorbalığı*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(1), 81-92.

Çelik, M. (2017). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi: Kültür Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*. 1. Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Halkla İlişkiler Ve Reklamcılık Bölümü, İstanbul.

Çetin, B., Yaman, E. Ve Peker, A. (2011). *Siber Kurban Ve Zorbalık Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. Bilgisayar Ve Eğitim , 57 (4), 2261-2271.

Çiftçi, H. (2018). *Öğrencilerin Siber Mağduriyet Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 6(2), 1536-1567.

Çivilidağ, A. ve Cooper, H.T. (2013). *Ergenlerde Siber Zorba ve Öfkenin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma: Niğde İli Örneği*. International Journal of Social Science, January; 6 (1), 497-511.

Coşkun Akyüz, A. (2019). *Ortaokul Öğrencilerinde Siber Zorbalık/Siber Mağduriyet Davranışları Ve İnternet Saldırganlığı Düzeyleri-Zonguldak Örneği* (Master's Thesis, Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemsireliği Anabilim Dalı).

Dalmaz, E. (2014). *Üniversite Öğrencilerinde Siber Zorbalık/Mağduriyet, Depresyon Ve Anksiyete Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Demir, Ö., & Seferoğlu, S. S. (2016). *Bilgi Okuryazarlığı, İnternet Bağımlılığı, Sanal Aylaklık Ve Çeşitli Diğer Değişkenlerin Sanal Zorbalık İle İlişkinin İncelenmesi*. Online Journal Of Technology Addiction And Cyberbullying, 3(1), 1-26.

- Demir, Ü. (2016). *Sosyal Medya Kullanımı Ve Aile İletişimi: Çanakkale'de Lise Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 9(2), 27-50.
- Demir, Y. Ve Kumcağız, H. (2019). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi, 9 (52) , 23-42.
- Deniz, L., & Tutgun-Ünal, A. (2019). *Sosyal Medya Çağında Kuşakların Sosyal Medya Kullanımı Ve Değerlerine Yönelik Bir Dizi Ölçek Geliştirme Çalışması*. Opus International Journal Of Society Researches, 11(18), 1025-1057.
- Diñç, M. (2017). Lise öğrencilerinde özgül internet bağımlılığının bağlanma stilleri ve mizaç özellikleri açısından incelenmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Diñç, S. B. (2020). *Narsistik Kişilik Örüntülerinden Sosyal Medya Bağımlılığına Giden Yol: Duygu Düzenleme Güçlükleri Ve Bilişsel Çarpıtmaların Aracı Rolü* (Master's Thesis, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Durak, H., & Seferoğlu, S. S. (2016). *Türkiye'de Sosyal Medya Okuryazarlığı Ve Sosyal Ağ Kullanım Örüntülerinin İncelenmesi*. Journal Of International Social Research, 9(46).
- Erdem, G. (2019). *Lise Düzeyindeki Öğrencilerde, Sosyal Medya Kullanımı, Akran İlişkileri Ve Duygu Düzenleme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Lefkoşa.
- Erdoğdu, M., & Koçyiğit, M. (2021). *Sosyal Medya Kullanımı İle Siber Mağduriyet Arasındaki İlişki: Türkiye'de Z Kuşağı Üzerine Bir Araştırma*. Connectist: Istanbul University Journal Of Communication Sciences, 2021(61), 101.
- Erdur-Baker, Ö., & Kavşut, F. (2007). *Akran Zorbalığının Yeni Yüzü: Siber Zorbalık*. Eurasian Journal Of Educational Research (Ejer), (27).
- Ergüder, E. N. (2019). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Siber Zorbalık Ve Mağduriyet Düzeyleri İle İnternet Bağımlılığı Ve Sosyal Medya Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Master's Thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Erişli, M. (2020). *Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyet İle İlişkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Entitüsü.
- Eroğlu, Y. (2014). *Ergenlerde Siber Zorbalık Ve Mağduriyeti Yordayan Risk Etmenlerini Belirlemeye Yönelik Bütüncül Bir Model Önerisi*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı. Doktora Tezi. Bursa.
- Eroğlu, Y. Aktepe, E. Akbaba, S. Işık, A. Ve Özkorumak, E. (2015). *Siber Zorbalık Ve Mağduriyetin Yaygınlığının Ve Risk Faktörlerinin İncelenmesi*. Eğitim Ve Bilim, 40(177), 93-107.
- Ertekin, Y. H., Ertekin, H., Uludağ, A., & Tekin, M. (2016). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı: Çanakkale Örnelemi*. Türkiye Aile Hekimliği Dergisi, 20(2), 72-76.

- Fırat, N. Ve Barut, Y. (2018). *Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (Smbö)'Nin Geliştirilmesi: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. Journal Of Human Sciences, 15(4), 2266-2279.
- Gölpek-Sarı, F., & Seferoğlu, Ss (2019). *Ortaokul Öğrencilerinin Siber Zorbalık Farkındalık, Siber Zorbalık Ve Siber Mağdur Olma Durumlarının İncelenmesi*. Çevrimiçi Teknoloji Bağımlılığı Ve Siber Zorbalık Dergisi, 6 (1), 54-77.
- Gönültaş, M. (2019). *Üniversite Öğrencilerinin Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyet Düzeylerinin Problemlerli İnternet Kullanım Düzeyleri Ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi* (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Günüç, S. (2009). *İnternet kısıtlamalarının ölçütleri ve bazı demografik değişkenler ile internet kullanımları arasındaki kapsamlı inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi , 100 .
- Gürsakar, S. (2012). *Pisa 2009 Öğrenci Başarı Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi*. Suleyman Demirel University Journal Of Faculty Of Economics & Administrative Sciences, 17(1).
- Gürültü, E. (2016). *Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılıkları Ve Akademik Erteleme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*.
- Hazar M., (2011). *Sosyal Medya Bağımlılığı Bir Alan Çalışması*. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Kuram Ve Araştırma Dergisi, Sayı 32.
- Patchin, JW ve Hinduja, S. (2016). *Günümüzde zorbalık: Madde işaretleri ve en iyi uygulamalar* . Corwin Basın.
- Horzum, M. B. (2011). *İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar Oyunu Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Eğitim Ve Bilim, 36(159).
- İğdeli, F. (2018). *Üniversite Öğrencilerinin Siber Zorbalık, Siber Mağduriyet Ve Siber Zorbalık Duyarlılıklarının Çeşitli Değişkenler Bağlamında İncelenmesi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- İlğaz, M. (2018). *Sosyal Medya Bağımlılığı: Lise Ve Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. Turkish Journal Of Marketing 3(3): 238- 257 Doi: [Http://Dx.Doi.Org/10.30685/Tujom.V3i3.63](http://Dx.Doi.Org/10.30685/Tujom.V3i3.63).
- Karaca, M, Mutlu, T, Gencer, G. (2021). *Siber Mağduriyet: Kavramsal Bir Çalışma*. Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi, 3 (1), 177-191.
- Kestel, M Ve Akbıyık, C. (2016). *Siber Zorbalığın Öğrencilerin Akademik, Sosyal Ve Duygusal Durumları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(3), 844-859.
- Kırık, A., M. (2013). *Kişisel Bir Dünya Modeli: İnteraktif Televizyon Yayıncılığı*. Uluslararası Hakemli Beşerî Ve Akademik Bilimler Dergisi, 2 (3), 66-75.
- Korkmaz, A. (2016). *Siber Zorbalık Davranışları Sergileme Ve Siber Zorbalığa Maruz Kalma Durumlarının Karşılaştırılması*. Trt Akademi, 1(2), 620-639.
- Kowalski, R. M., & Limber, S. P. (2013). *Psychological, physical, and academic correlates of cyberbullying and traditional bullying*. Journal of adolescent health, 53(1), S13-S20.

- Köroğlu, İ. S. (2015). *Üstün Yetenekli Dijital Yerlilerin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Nicel Bir Çalışma*. İletişim Kuram Ve Araştırma Dergisi , 40 (2), 266-290.
- Kurutaş, M., & Öztürk, E. (2017). *Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyet Ile Internet Bağımlılığı Ve Çocukluk Çağı Travmaları Arasındaki İlişki* (Doctoral Dissertation, Yüksek Lisans Tezi, Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul).
- Li, S. (2006). *Okullarda Siber Zorbalık: Cinsiyet Farklılıkları Üzerine Bir Araştırma*. Okul Psikolojisi Uluslararası, 27 (2), 157-170.
- Lietsala, K., Ve Sirkkunen, E. (2008). *Sosyal medya. Katılımcı ekonominin araçlarına ve süreçlerine giriş*.
- Mavnacıoğlu, K. (2009). *İnternette Kullanıcıların Oluşturduğu Ve Dağıttığı İçeriklerin Etik Açısından İncelenmesi: Sosyal Medya Örnekleri*. Medya Ve Etik Sempozyumu, 7(09), 63-72.
- Olweus, D. (1994). *Bullying At School: Basic Facts And Effects Of A School Based Intervention Program*. Journal Of Child Psychology And Psychiatry, 35(7), 1171-1190.
- Olweus, D. (2003). *A Profile Of Bullying At School*. Educational Leadership, 60(6), 12- 17.
- Önder, A. (2020). *Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Kaygı, Öfke, İnternet Bağımlılığı, Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyet Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Entitüsü.
- Özbay, A. (2013). *Ergenlerde Siber Zorbalık, Siber Mağduriyet, Aleksitimi Ve Öfke İfade Etme Biçimleri Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- Özdemir, M. Ve Akar, F. (2011). *Lise Öğrencilerinin Siber-Zorbalığa İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Bakımından İncelenmesi*. Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 17 (4), 605-626.
- Özdemir, Z. (2019). *Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı*. Beykoz Akademi Dergisi, 7(2), 91-105.
- Özer, G. (2016). *Ortaokul Öğrencilerinin Siber Zorbalık Yaşama Düzeyleri Ile Siber Zorbalığın Öğrenciler Üzerindeki Etkileri Ve Öğrencilerin Siber Zorbalıkla Baş Etme Stratejileri*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Özmen, B. (2019). *Genç Erişkinlerde Bağlanma Biçimi Ile Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yüksük Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Patchin, Jw Ve Hinduja, S. (2006). *Zorbalar Okul Bahçesinin Ötesine Geçiyor: Siber Zorbalığa Bir Ön Bakış*. Gençlik Şiddeti Ve Çocuk Adaleti , 4 (2), 148-169.
- Peker, A. (2014). *Ergenlerin Siber Zorbalıkla Başa Çıkma Davranışlarının Cinsiyet Ve Sınıf Düzeyi Açısından İncelenmesi*. Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying, 1(1), 18-32.
- Peker, A., Eroğlu, Y. Ve Çitemel, N. (2012). *Boyun Eğici Davranışlar Ile Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyet Arasındaki İlişkide Cinsiyetin Karşılıklı Olarak İncelenmesi*. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 9 (1), 205-221.

- Pekşen Süslü, D., & Oktay, A. (2018). *Lise Öğrencilerinde Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyetle İlişkili Bazı Değişkenlerin İncelenmesi* [Investigating Some Variables Related To Cyberbullying And Cyber Victimization In High School Students]. *Elementary Education Online*, 17(4), 1877-1895.
- Polat, Z. D., & Bayraktar, S. (2016). Ergenlerde siber zorbalık ve siber mağduriyet ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 5(1), 115-132.
- Preknsy, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. *On The Horizon*, 9(5), 1-6,
- Şahin, M. Ve Akbaba, S. (2017). *Okulda Ve Sanal Ortamda Zorbalık Ve Empati*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Şahin, M. Ve Akbaba, S. (2017). *Okulda Ve Sanal Ortamda Zorbalık Ve Empati*. Ankara: Nobel Yayın
- Sayar, K. (2002). *Psikolojik Mekân Olarak Siberalan*. *Yeni Symposium*. 40(2), 60-67.
- Seçkin, Z. (2017). *Örgütlerde Mobbing Ve Siber Zorbalık*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Serin, H. (2012). *Ergenlerde Siber Zorbalık / Siber Mağduriyet Yaşantıları Ve Bu Davranışlara İlişkin Öğretmen Ve Eğitim Yöneticilerinin Görüşleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Slonje, R. Ve Smith, Pk (2008). *Siber Zorbalık: Diğer Bir Ana Zorbalık Türü Mü?* *İskandinav Psikoloji Dergisi*, 49 (2), 147-154.
- Tamer, N. Vatanartıran, S. (2014). *Ergenlerin Teknolojik Zorbalık Algıları*. *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 1(2), 1-20,.
- Tamer, N. Ve Vatanartıran, S. (2015). *Ergenlerin Teknolojik Zorbalık Farkındalığı Eğitime Yönelik Bir*. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(207), 40-55.
- Tanrikulu, T., Kınay, H., Ve Arıcak, O. T. (2013). *Siber Zorbalığa İlişkin Duyarlılık Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 38- 47.
- Taş, İ. (2018). *Ergenlerde İnternet Bağımlılığı Ve Psikolojik Belirtilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Taştekin Ouyaba, A., & İnfal Kesim, S. (2021). *Üniversite İçlerinde Siber Zorbalık Konusunda Açılarını Etkileyen Faktör Bakışlar*. *Journal Of Higher Education & Science/Yükseköğretim Ve Bilim Dergisi*, 11 (2).
- Tektaş, N., (2014). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma*, *Tarih Okulu Dergisi*, 7, (17), S. 851-870.
- Tektaş, N., (2014). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma*. *Tarih Okulu Dergisi*, 7, (17), S. 851-870.
- Topcu-Uzer, Ç., & Tanrikulu, İ. (2017). *Siber Zorbalığı Önleme Ve Müdahale Programları: Ulusal Bir Alanyazın Taraması*. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 1-17.
- Türkoğlu, S. (2013). *Ergenlerin Problemlerini İnternet Kullanımları İle Siber Zorbalık Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Tutgun Ünal, A. (2015). *Sosyal Medya Bağımlılığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Tutgun Ünal, A., & Köroğlu, O. (2013). *Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağları Benimseme Düzeyleri ile Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişki*.
- Üstün, N. A., ve Ekin. M., (2021). *Görsel Spor Medyasında Çalışan Kadınların Uğradıkları Siber Zorbalık Hakkında Görüşleri*. Spor Ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi, 3(Özel Sayı 1), 15-23.
- Willard, N. (2007). *The Authority And Responsibility Of School Officials In Responding To Cyberbullying*. Journal Of Adolescent Health, 41, 64-65.
- Yaman, E. (2012). *Ergenlerin Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyete İlişkin Algıları*. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(3): 819-833.
- Yaman, E. Eroğlu, Y. Ve Peker, A. (2011). *Başa Çıkma Stratejileriyle Okul Zorbalığı Ve Siber Zorbalık*. İstanbul: Kaknüs Yayınları, Pp. 56-78.
- Yaman, E. Ve Peker, A. (2012). *Ergenlerin Siber Zorbalık Ve Siber Mağduriyete İlişkin Algıları*. Gaziantep University Journal Of Social Sciences, 11(3), 819-833.
- Yıldız, E. Ve Koçak, O. (2020). *Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı Ve Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi*. Toplum Ve Sosyal Hizmet, 31(3), 1102-1126.
- Yılmazsoy, B., Kahraman, M. (2017). *Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi*. Açıköğretim Uygulamaları Ve Araştırmaları Dergisi, 3(4), 9-29.
- Yurdakul, Y. (2020). *Siber Zorbalık Farkındalık Programının Ergenlerin Siber Zorbalığa İlişkin Farkındalıklarına Ve Siber Zorbalıkla Baş Etme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.

EKLER

EK-1. Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurul İzni

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı : 2021-121

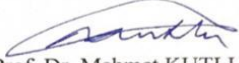
17/05/2021

Konu: Başvuru Değerlendirme Sonucu

Sayın Dr. Öğr. Üyesi Fatih EVLİ

Etik Kurulumuza yapmış olduğunuz başvurunuzla ilgili kurul kararımız ve ilgili bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet KUTLU
Başkan

Başvuru Numarası	2021-68
Sorumlu Araştırmacı	Dr. Öğr. Üyesi Fatih EVLİ
Araştırma Başlığı	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı İle Siber Mağduriyet ve Zorbalık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Toplantı Tarihi	30.04.2021
Karar Numarası	2021-66

- Araştırma başvurunuz etik açıdan uygun bulunmuştur.
- Araştırmaya Kurum İzni/İzinleri alındıktan sonra başlanması uygun bulunmuştur.
- Başvurunun, ekte belirtilen düzeltmelerin yapılması halinde tekrar değerlendirilmesine karar verilmiştir.
- Araştırma projesi etik açıdan uygun olmadığından başvurunun reddine karar verilmiştir.

EK-2. Kişisel Bilgi Formu

Değerli Öğrenciler, Gönüllü olarak cevaplandıracağınız bu çalışma, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin farklı değişkenlere göre 'Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı İle Siber Mağduriyet Ve Zorbalık Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi araştırmaya yönelik olup, başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Her soruyu okuduktan sonra uygunluk durumunuzu bildiren yalnızca bir seçeneği işaretlemeniz gerekmektedir. Çalışmamıza zaman ayırarak, verdiğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz.

1. Bölümünüz?
A. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
B. Antrenörlük Eğitimi
C. Spor Yöneticiliği
D. Rekreasyon Eğitimi
2. Sınıfınızı?
A. 1 B. 2 C. 3 D. 4
3. Yaşınız?:
4. Cinsiyetiniz nedir?
A. Kadın B. Erkek
5. Sosyal medya ağlarına hangi cihaz üzerinden giriş yapıyorsunuz?:
A. Telefon B. Tablet C. Bilgisayar
6. Günde kaç saatinizi sanal ortamlarda geçiriyorsunuz?
E. 1-3 F. 3-5 G. 5-7 H. 7 ve üzeri
7. Tanımadığınız sosyal medya kullanıcıları ile takipleşiyor musunuz?
A. Evet B. Hayır
8. Ne sıklıkla paylaşım yaparsınız?
A. Hiç B. Nadiren C. Sık Sık
9. Sosyal medya da zorbalığa maruz kaldınız mı?
A. Evet B. Hayır

Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi - Sitrenur DUGAN

EK-3. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği

	MADDELER	Bana Hiç Uygun Değil	Bana Az Uygun	Bana Orta Seviyede Uygun	Bana Çok Uygun	Bana Tamamen Uygun
1.	Akıllı telefonumdan uzak kaldığımda kendimi eksik, huzursuz hissedirim.					
2.	Uyumadan önce ve uyandıktan hemen sonra mutlaka sosyal medya hesaplarımı kontrol ederim.					
3.	Mobil cihazlarımla (tablet, telefon vs.) devamlı çevrimiçi/aktif bulunurum.					
4.	Bir şey okuyup çalışırken sosyal medya bağlantımı da kesmem.					
5.	Sosyal medya ve internet kullanarak her işimi yapabilirim.					
6.	Günlük tüm etkinliklerimi (konuşma, oyun, banka alışveriş vb.) sosyal medya üzerinden yönetebilirim.					
7.	Yaşamımın her alanında sosyal medyayı aktif kullanırım.					
8.	Aynı anda hem tablet, akıllı telefon vb. kullanıp hem de diğer işlerimi yapabilirim.					

EK-4. Siber Mağduriyet ve Siber Zorbalık Ölçeği

		Bana Yapıldı					Ben yaptım				
		asla	nadiren	bazen	sık sık	daima	asla	nadiren	bazen	sık sık	daima
	Aşağıdaki ifadeleri yaşama durumunuza göre " Bana yapıldı " ve " Ben yaptım " kısımlarına göre işaretleyiniz.										
1.	İnternette söylenti çıkartma										
2.	İnternette takma adları rahatsız edici bir şekilde kullanmak										
3.	İnternette rahatsız edici semboller kullanmak										
4.	İnternette alay etme										
5.	İnternette paylaşılan bilgilerle dalga geçmek										
6.	Web sitelerindeki haberler hakkında saldırgan yorumlar yazmak										
7.	İnternette aşağılayıcı ifadeler kullanmak										
8.	İnternette izni olmadan birinin kimliğini kullanmak										
9.	İnternette kimliğin gizlenmesi										
10.	İnternette izinsiz olarak birinin özel sayfasına girmek										
11.	İzinsiz olarak birinin özel web sayfasını hacklemek										

		Bana Yapıldı					Ben yaptım				
		asla	nadiren	bazen	sık sık	daima	asla	nadiren	bazen	sık sık	daima
	Aşağıdaki ifadeleri yaşama durumunuza göre " Bana yapıldı " ve " Ben yaptım " kısımlarına göre işaretleyiniz.										
12.	Etkilenen dosyayı / programı e-posta yoluyla göndermek.										
13.	İnternette izinsiz video paylaşımı										
14.	Birinin fotoğraflarını İnternette izinsiz paylaşmak										
15.	İnternette rahatsız edici bir şekilde fotoğraf düzenleme										
16.	İnternette cinsel konular hakkında konuşmaya zorlama										
17.	İnternette sohbet ederken cinsel semboller kullanmak										
18.	İnternette cinsel içerikli görüntülerin paylaşılması										
19.	E-postalarda küfür / aşağılayıcı dil kullanmak										
20.	İnterneti bir iftira aracı olarak kullanmak										
21.	İnterneti kendi menfaati için bir propaganda aracı olarak kullanmak										

